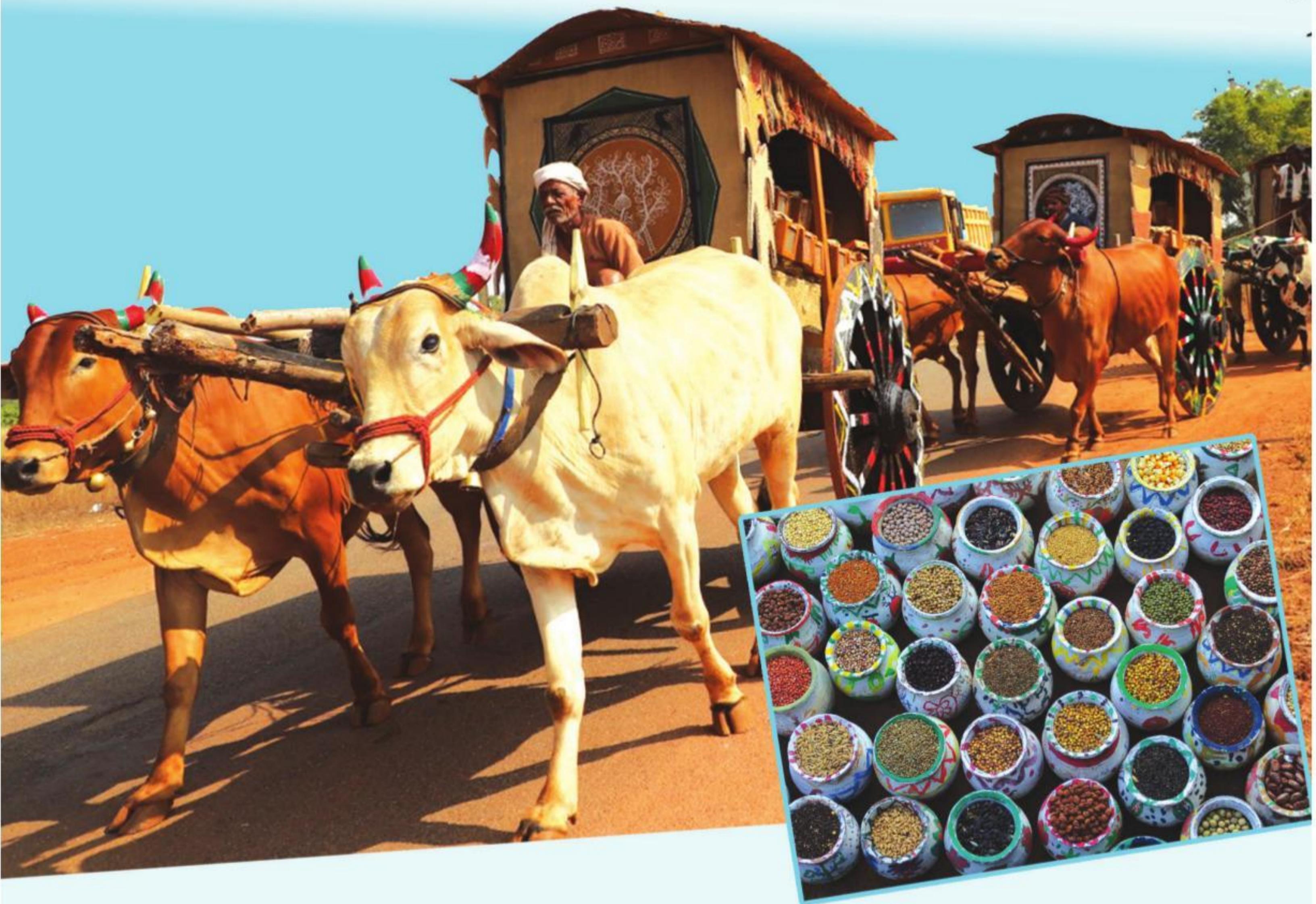

నవతెలంగాణ

నోపతి
24 జనవరి 2021

యాత్రా స్థలాలుగా
మహాత్మగ రైతాంగ పోరాట కేత్తాలు

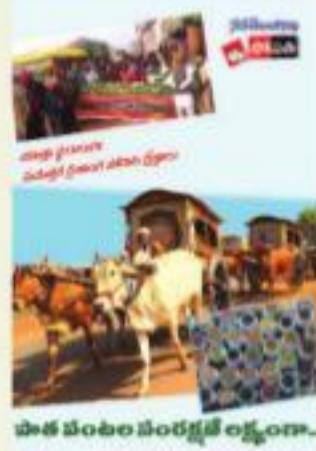

పంత వీటిల నీఱక్కణే లక్ష్మణా..

మిత్రులారా, ఈ రోజు మరోనొలి వాతావరణ జ్యోతిష్యంను నమ్మి మోసపోరూను. అందుకే, జ్యోతిష్యం ఓ పెద్ద మూడు నమ్మకం. రాత్రి పడుకోబోయే ముందు చూసినా, పొద్దుట పూట ఎండ రాదనే చెప్పింది. అందుకే సూర్యుల కూడా లేకపోయే సలకి ఆరుస్తరకు తీలగ్గా లేసి చూస్తే బంగారు రంగు ఎండతో సూర్యుడు ఎక్కిలస్తా కనిపించాడు. సరే ఏదైతే అదయింది లెమ్మని చక చక తయారై, టీఫిన్ కూడా సర్దుకోని కెమెరా భుజానికి తగిలించి పిట్టులాగా తుర్తుమన్నా.. పిట్టుల వేటకు. మళ్ళీ పదింటికి online class లు ఉండడం తో త్వరగా రావాలని షాఖీర్పేట్ దగ్గరలో ఉన్న విదర్భ వెంచర్లోకి వెళ్ళా. పరవా లేదు, wood sandpiper, ఒక grey francolineల తో బాటు red avadavatదొఱకాయి. red avadavat చాలా చిన్న పిట్టు మన పిచ్చుక లాగా. కానీ మగది ఈ సీజన్లోనే ఇలా ఎర్రగా కనిపిస్తుంది. తరువాత ఎరువు తగ్గిపోతుంది. ఆదరా బాదరాగా వెళ్లినా ఆన్యాయం జరగలేదులే ఆని అంతే ఆదరా బాదరాగా వెనక్కి పరిగెత్తుకొచ్చి క్లాస్లు తీసుకొన్నా. కంగారులో తీసిన కొన్ని బంగారాలు మీ కోసం!!

-ఎస్.ఎస్.బి. గేరా

పాత పంటల

సంరక్షణ లక్షంగా.. (కవర్స్‌స్టోరీ):

సయ్యద్ మహబుబ్ అలీ

5

పల్లెటూరు టూరు (కథ) : కపిల
రాంకుమార్ 10

యూత్రా ఫ్లాయగా మహాత్ర
రైతాంగ పోరాట ఫేత్తులు
(పుత్తుక వ్యాసం) : 14
ఉ. నరసింహరావు

ఆడబిడ్డకు భరీసానిద్దాం...
(సందర్భం) : తాటిపాముల

రమేష్ 18

వికాసం 19

నెమలీక 20

పెరటాడే వాక్యాలు 21

ఊరుకోవే... (కథానిక) :
సుఖ్మాఖిణి తోట 23

పదకేళి 24

సమీక్ష (కవితా ప్రస్తావం) 25

ఈ వారం కవిత్వం (మోయలేని
వెలుగే..., పిడికిలెత్తిన హలాలు,
నవచైతన్యం!!) 26

ఒంత కపోరీ

పెండ్లిశ్చ పెత్తనాలు

అంతరంగం

సాధారణంగా పెండ్లిశ్చలో పెద్దలుంటారు. వారు ఏవేచి ఎలా చేయాలో, ఏవి చేయకూడనివో చెబుతూ, అన్ని కార్బూకమాలు చక్కబెడుతుంటారు. వాళ్ళ పెత్తనమే కొనసాగుతూ వుంటది. ఏదేమైనా పెండ్లి జరిపించడం ఆ పెద్ద మనుషుల లక్ష్యం. కానీ పెండ్లిశ్చ ఎవరెవరు చేసుకోకూడదో, అర్ధంకారో చట్టంచేసి మరీ చెబుతున్న ఈ మతతత్వ పెత్తనాల గురించి ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఏర్పడింది.

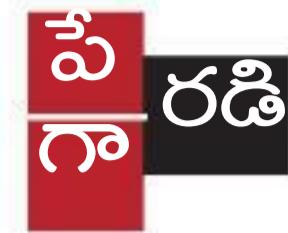
ఇటీవల ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో అక్కడి ప్రభుత్వం ఒక కొత్త పెళ్ళి చట్టం తీసుకొచ్చింది. అదేమంచే మతాంతర పెళ్ళిశ్చను నిషేధిస్తూ చేసిన చట్టం. మత మార్పిడితో కూడిన పెళ్ళిశ్చను నేరపూరితప్పెనవని నిర్ధారించే చట్టం. ఇదే మతతత్వ శక్తులున్న మధ్యప్రదేశోనూ ఇలాంటివే అనుసరిస్తున్నారు. ఇప్పటి వరకు రాజ్యాంగం మనకిచ్చిన హక్కులను కాలరాసి, వ్యక్తుల స్వేచ్ఛను భంగపరిచే వివాహ చట్టమిది. ఇరవై ఒకటో శతాబ్దింలో ప్రజాస్వామిక సమాజంలో నివసిస్తున్న మనం తిరిగి ఆంక్షలు, నిషిద్ధాలు, విభజనలు, నిర్ఘంధాల తిరోగుమన విధానాల పెత్తనాలలోకి మరలిపోతున్నాము. భావి తరాలు, కులమతాలక్తీతంగా తమ జీవితాల్సి ఇష్టపూర్వకంగా, ప్రేమానురాగాలతో, కొనసాగించే హక్కును నిరాకరించడమే కాక, మత చిచ్చును మనుషుల మధ్య రగిలించడమే. ఇది చాలా దారుణమైన విషయం.

దేశ దిమ్మరీగా తిరుగుతూ ఉండే మనిషికి ఒక చోట నిలకడ ఏర్పడే సరికి, కలిగిన మార్పు మనిషికి సొంత ఆస్తి ఏర్పడడం. దాన్ని కాపాడటం కోసం, తన తరాలకే సముప్పార్టీతాన్ని అందిస్తుడం కోసమూ పెళ్ళి, కుటుంబము పరిణమించాయి. అనేక వందలవేల సంవత్సరాల పరిణామంలో పెండ్లిశ్చ కూడా మార్పులు జరుగుతూ ఈ దశకు వచ్చింది' అంటాడు ప్రముఖ సాహితీ పరిశోధకుడు తాపి ధర్మారావు. మన సనాతన శాస్త్రకారులు అష్ట విధ వివాహాలని సెలవిచ్చారు కాని ఎందులోనూ కుల, మత, ప్రాంత ప్రస్తావనలు తీసుకురాలేదు. 'పరేణి' కుండలు మన పెండ్లిశ్చలో ప్రముఖ పాత వహిస్తాయి. వాస్తవంగా 'పరేణి' అనేది మన భాషకు సంబంధించినదే కాదు. ఇరాన్ దేశీయుల మాటని చెబుతున్నారు. ఎందుకంటే ఆ ప్రాంతాల తవ్వకాలలో ఇలాంటి రంగు పూసిన కుండలు (పరేణి కుండలు) బయల్పుడ్డాయని ధర్మారావు గారు వివరిస్తారు.

ఇవన్నీ ఎందుకుదహరించానూ అంటే దేశదేశాల సంప్రదాయాలు కలుపుకుని ఏర్పడిన మన పెళ్ళి విధానాన్ని మత పరంగా విభజించాలని చూడటం చరిత్ర జ్ఞానం ఎరుగనివారి అజ్ఞానపు చర్య మాత్రమే అని తెలపటం కోసం. నేటి సంప్రదాయపు పెళ్ళి తతంగంలో వున్న అనేక మూడు విశ్వాసాలను, ప్రీలను అణచి పెట్టే చర్యలను వ్యతిరేకిస్తూనే స్త్రీ పురుషులు కలిసి జీవనం కొనసాగించడానికి ఆంక్షలను ఏర్పరుస్తున్న ఈ మతతత్వ తిరోగుమన విధానాలను తిప్పి కొట్టాల్సి వుంది.

పెండ్లికి మూలమైన భార్యాభర్తల సంబంధంలో కూడా అనేక మార్పులు వచ్చాయి. కలిపి మెలసి జీవించగల స్నేహం, ప్రజాస్వామికంగా కొనసాగటం నేటి పెళ్ళి బంధానికి షరతులుగా మారాయి తప్ప కుల, మత, ప్రాంత, భాషా విషయాలు కానేకాదు. మతోన్నాదం, అది ఏ మతానికి చెందినదైనా మనుషుల మధ్య ప్రేమను మానవత్వాన్ని ధ్వనించి చేసేదిగానే వుంటుంది. ఒక్క పెళ్ళి విషయంలోనే కాదు, కట్టు, బొట్టు, వేషం, భాష, ఆహారం, ఆహార్యం అన్నింటిపైన ఆంక్షలకు పూనుకుంటుంది. నేడు భారతదేశంలో మనం చూస్తున్నది ఇదే. ప్రేమ కూడా మత ప్రాతిపదికన చూసే దృష్టి చాలా అనాగరికమైనది. దేశంలోని యువత అప్రమత్తమై మతోన్నాద చర్యలను గమనించి తిప్పికొట్టాలి. ప్రేమ బంధాలు, పెళ్ళి బంధాలు, ఆర్థిక సామాజిక అంక్షంకుల వల్ల విషలమపుతున్న వాస్తవ స్థితిపై చర్చను చేయకుండా మతవాదాన్ని తెస్తున్న శక్తుల పట్ల అప్రమత్తంగా వుండాలి.

రోడీ గాలి పెళ్ళాం చిత్తంలోని “బోయవాని వేటుకు” పాటకు పేరది.

రచన : గురుచరణ

పల్లవి : డెంగ్యు దోమ కాటుకు బాధపడిన బావయ
ఎన్ని మందులేసిన తగ్గలేదు జ్వరమయ

(డెంగ్యు దోమకాటుకు)

చరణం : దారిలేనీ తెరలోకి దోముకటి వచ్చింది
ముసుగుతన్ని పడుకుంటే విసుగులేక చూసింది
మొద్దుకన్న మొద్దునిద్ర నీదంటూ నసిగింది
సందుచూసి చెంపమీద మెలమెల్లగ కుట్టింది
ఆనాటితో ఈ జ్వరం

(డెంగ్యు దోమకాటుకు)

చరణం : తరచుగొచ్చే తలనొప్పికి జండుబాము రుద్దినం
ఫ్లెటులెట్లు పడిపోతే పొప్పుడాకురసం తాపినం
ఇమ్మానిటీ కోసమని ప్రాటుజ్యాను లిచ్చినం
అప్పుడెనువ్వు మాములై ఇంటిమొగం పట్టినవ్వ
దవభాసకిదే మా దండం.

(డెంగ్యు దోమకాటుకు)

- డా.బి.బాలకృష్ణ, 9948997983

రైతు సోదరా !

రైతు సోదరా లేవరా హలంబూని సాగరా !

దుష్ట శాసనాల రద్దు కోరి ఉద్యమాలు చేయరా
దారుణ శాసనాల జూసి నీవు తల్లడిల్లవద్దురా
విలువ లేని శాసనాలు ఇక ముందు రద్దురా
నిమిషమైన బెదరవద్దు నింగి నీకు హద్దురా
ఎవరి కొరకు ఎవరు తెచ్చిన శాసనాలు?

||| రైతు సోదరా లేవరా |||

రైతు శ్రమను, రైతు భూమిని కబించే కార్బోరేటు
పంట ధరను, పంట నిల్వను నియంత్రించే దోహించే దొంగ
తగిన బుద్ధి చెప్పురా తరిమి తరిమి కొట్టురా
ఈ భూమి ఈ పంట నాదే అని చాటించి
ప్రతి రైతు హలమునెత్తి, శాసనాలు ధిక్కరించి
మన మాటకు పదునుబెట్టి, ఫాలకుల మెడలు వంచి

||| దారుణ |||

||| విలువలేని |||

||| నింగి నీకు ||| ||| రైతు సోదరా లేవరా |||

||| ఎవరి కొరకు |||

||| ఎవరి కొరకు |||

||| తగినబుద్ధి ||| ||| రైతు సోదరా లేవరా |||

||| ఈ భూమి |||

||| రైతు సోదరా లేవరా |||

(“తెలుగు ఏర లేవరా” శ్రీ శ్రీ పాటకు పేరదీ)

- మండవ సుబ్బారావు, 9493335150

సోపతిపై మీ స్వందనలు sopathisunday@gmail.comకు వంపించండి.

పాత నంటల నీంర్జుణ్ లక్ష్మందా...

వారంతా గ్రామీణ రైతులే.. ఎక్కువ శాతం మహిళలు.. సాగుకు నడుం బిగించారు. పెద్దగా చదువు లేకపోయినా వారంతా శాస్త్రవేత్తలకు దీటుగా పంట నాణ్యతను కాపాడుతున్నారు. విత్తనాల కోసం ఎక్కడెక్కడికో వెళ్లాల్సిన అవసరం లేకుండా వారే ఓ విత్తన బ్యాంకును సైతం స్థాపించుకున్నారు. అంతేకాదు నేడు ప్రపంచ జీవ వైవిధ్యంలో వారికంటు ఓ ప్రత్యేకతని నిలుపుకున్నారు. మంచి పని చేస్తే ఏదో ఒక రీజు గుర్తింపు లభిస్తుందన్నాది పెద్దల నానుడి.. ఆ నానుడికి ఏ మాత్రం తీసిపోని కృషి వారి చేస్తూనే ఉన్నారు. గ్రామాలలో సంఘాలుగా ఏర్పడి ఉమ్మడి వ్యవసాయం కాకపోయినా ఉమ్మడిగా పనులు చేసుకుని రైతులందరికి ఆదర్శంగా నిలుస్తున్నారు. వారి కృషికి, తెలివికి అండగా నిలిచింది ఓ సంస్థ.. సంస్థ సహాయ సహకారాలతో అంచలంచెలుగా ఎబిగి దేశ విదేశాలలో పాత పంటల ప్రాశస్థానికు సేంద్రియ వ్యవసాయ గొప్పతనాన్ని ఆవశ్యకతను చాటి చెబుతున్నారు జపోరాబాద్కు చెందిన గ్రామీణ రైతులు.. వారికి అండగా నిలిచిన సంస్థ పేరు డెక్కన్ డెవలప్ మెంట్ సాసైటీ (డీడీఎస్).. అంతేకాదు ఈ పంటల మీద ప్రతి యేటా జనవరి 14 నుంచి ఫిబ్రవరి 13 వరకు పాత పంటల జాతర పేరుతో పెద్ద ఎత్తున ప్రచార కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తూ వస్తున్నారు.

- సయ్యద్ మహబూబ్ అలీ, 8919942710

రాష్ట్ర రాజధానికి 100 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న జీవీరాబాద్ మండలంలో ఉంది పస్తాపూర్ గ్రామం. ఆ గ్రామంలోని పలువురు మహిళలు కలిసి సంఘంగా ఏర్పడి డీడీఎస్ అనే సంస్థను స్థాపించారు. మహిళల ఆకాంక్షను పసిగట్టి జీవం పోశారు డైరెక్టర్ పి.వి.సతీష్. వారికి అన్ని విధాల సహకారాన్ని అందించడంతో పాటు 20 సంవత్సరాల నుండి వివిధ రకాల ప్రచారాలు, జాతరలు నిర్వహిస్తారు. దేశ, విదేశాలలో బహుళ జాతి సంస్థల భూటక్షు ప్రచారాలను తిప్పికొచుతూ ప్రజలను ఐక్యమత్యం చేస్తు వైవిధ్యానికి నాంది పటికారు. ప్రస్తుతం దేశ, విదేశాలలో ప్రచారాలు చేస్తూ జీవ వైవిధ్యం గురించి ఉధ్యమాలు, పోరాటలు నిర్వహిస్తారు. తమకంటు ఓ ప్రత్యేకతను చాటుకున్నారు ఈ నారీమణాలు.

జీవీరాబాద్ నియోజకవర్గంలోని రురాసంగం, కోహీర్, న్యాల్కల్, జీవీరాబాద్, మొగుడంపల్లి, ఆందోల్ నియోజకవర్గంలోని రాయకోడ్ మండలంతో పాటు కర్నూటకలో కూడా సాగుకు అనుకులంగా లేని భూములను సాగులోకి తీసుకు రావడంతో పాటు అందులో వర్షధారిత పంటలను నాటడం, వాటి విత్తనాలను భద్రపరుచుకోవడం, విత్తనాలు భద్రపరి చేందుకు ఎటువంటి రసాయనలను వాడకుండా సేంద్రియ పద్ధతిలో భద్రపరచడం వంటి కార్బూకమాలు చేస్తున్నారు. నేడు దేశవిదేశాలలో పేరు ప్రభ్యాతలుగాంచిన ఘనత సంఘం సభ్యులింది.

జీవ వైవిధ్యం...

పూర్వం మన పెద్దలు వాడుతూ వచ్చిన 80 రకాల విత్తనాలకు సామూహిక జన్ము నిధి పేరుతో జీవం పోశారు. ప్రస్తుత వ్యవసాయాధికారులు గుర్తు పట్టని విత్తనాలను కూడా డీడీఎస్ విత్తన బ్యాంకలో అందుబాటులో ఉన్నాయి. వీటి సంరక్షణకు 60 గ్రామాలలోని మహిళలకు విత్తనపుద్ది, భద్రత తదితర అంశాలపై అవగాహన కల్పించారు. దీనికి జన్మనిధి జీవీ బ్యాంకుగా నామా కరణం చేశారు.

గ్రామం లడులు...

పర్యావరాణాన్ని కాపాడాలన్న లక్ష్మంలో సుమారు 30

గ్రామాలలోని గ్రామ కంరం, పశువులు మేసేందుకు కేటాయించిన 1200 ఎకరాల స్థలంలో వివిధ రకాల మొక్కలు నాటారు. మండలంలోని అల్గోల్ గ్రామంలో పెద్ద అడవిలో పండ్ల తోటలు, వివిధ రకాల మందుల చెట్ల సంరక్షణను చేస్తున్నారు. వీరి కృష్ణిని కేంద్ర ప్రభుత్వం మెచ్చి గ్రామంలోని సంఘం సభ్యులకు వృక్షమిత్ర అవార్డును సైతం అందజేశారు.

లక్ష్మీకి చేరువెలా..?

జీవీరాబాద్ పరిసర ప్రాంతాలలో జీవనదులు లేనందున రైతులు పూర్తిగా వర్షాధారిత పంటలపైనే అధారపడి జీవనం సాగిస్తున్నారు. అతివ్యప్తి,

అనావ్యప్తి పంటి ప్రకృతి విపత్తులను ఈ ప్రాంత రైతులు ఎదుర్కొనక తప్పని పరిస్థితి. ఈ కారణంగానే ఈ ప్రాంత మహిళా రైతులు పాతతరం వ్యవసాయానికి ప్రధాన్యతను ఇవ్వడం ప్రారంభించారు. ఆహార వైవిధ్యానికి అనుకూలమైన జొన్న, సామలు, సజ్జలు, కొర్రలు, అనుములు, మినుములు, పెనర, కంది, రాగులు పంటి చిరు ధాన్యాలతో పాటు గోంగూర, పాలకుర, మెంతి, గ్రామీణ పంకాయ, టమాట లాంటి పంటలను పండించడం ప్రారంభించారు. ఇందుకు

కావాల్సిన సహకారం, సూచనలను
డిడిఎస్ సంస్థ నుండి పొందుతుంటారు.
నాటి నుండి నేటి వరకు దేశ విదేశాలలో
పర్యటించి జీవ వైవిధ్యం గురించి
తెలియజేసే స్థాయికి మహిళలు ఎదిగారు.
నేడు 5 మండలాలలో సుమారు 5 వేల
మందికి పైగా సభ్యులు ఉన్నారు. వారంతా
ఆహార భద్రత పట్ల స్వావలంబన
సాధించారు.

ప్రావరణ పరిష్కార దినగా..

పర్యావరణానికి ఏ విధమైన హనీ
జరుగకుండా పర్యావరణ పరిరక్షణ వారి
లక్ష్యంగా సేద్యం చేయడం
ప్రారంభించారు. రసాయన ఎరువులు, పురుగు మందులు వారి
సేద్యంలో కనిపించవు. పొలంలో అధిక మొత్తంలో పంట
దిగుబడి సాధించేందుకుగాను వర్షి కంపోస్ట్, పెంట
ఎరువులను మాత్రమే వాడుతారు. బీడపీడల నివారణకు
వేపాకుతో, పశువుల మూత్రంతో తయారు చేసిన కషాయాలను
వాడుతారు. ప్రతి పొలంలో వివిధ రకాల పంటలను సాగు
చేస్తారు. కలుపులు తీసేందుకు ముందస్తుగానే సాలు క్రమ
సంఖ్య రూపేణా పంటలను సాగు చేస్తుండడంతో దంతెపట్టి
కలుపులను కూడా తీస్తారు. వర్షాధారిత పంటలు కనుక నాటిన
రెండు నుండి మూడు నెలల్లోనే పంటలన్నీ చేతికి వస్తాయి.
బహుళజాతి సంస్థలు సరఫరా చేస్తున్న విత్తనాలను వాడకుండా
గ్రామీణ ప్రాంతాలలో రైతులు నిల్వ చేసుకున్న విత్తనాలను
మాత్రమే వాడుతారు. పంటలు కోతకు వచ్చిన సమయంలో
నాణ్యమైన కంకులను పరిశీలించి వాటి నుండి వచ్చిన
విత్తనాలను నిల్వ చేసి మళ్ళీ వచ్చే సంవత్సరానికి నాటేందుకు

వాడుతారు. దీంతో పూర్తి స్థాయిలో పర్యావరణాన్ని కాపాడే విధంగా కృషి చేస్తు పొష్టికమైన ఆహార పదార్థాలను తయారు చేస్తున్నారు.

సాంత విధానమే మర్కుటింగ్...

1996 నుండి పర్యావరణానికి భంగం కలిగించకుండా పొష్టికమైన ఆహారంతో తయారు చేసిన విత్తనాలను ఏ విధమైన కర్తృ లేకుండా పకడ్పంథిగా సాంత వాహనాలలో మొబైల్ మార్కెటింగ్, దుకాణాల ద్వారా కూడా నిర్వహిస్తారు. ఏటికి అనుగుణంగా గిడ్డంగులను కూడా నిర్మించుకున్నారు. సుమారు 55 గ్రామాలకు చెందిన 3 వేల పై చిలుకు మహిళలు ఇందులో భాగస్వాములుగా ఉన్నారు. ఎవరైతే రైతులు పాత పద్ధతులలో పంటలను సాగు చేస్తారో వారి వద్ద నుండి మహిళలు కొనుగోలు చేసి క్రయవిక్రయాలు జరుపుతారు. పట్టణ ప్రాంతాలతో పాటు దేశ విదేశాలలో కూడా వారి ఉత్పత్తులకు మంచి గిరాకీ ఉంది.

వారికి వార్షిపుచూర్కులు...

జీవ వైవిద్యంను చాటుతూ ప్రత్యామ్నాయ పంటలు, ఉత్సవాలను ప్రచారం చేసేందుకు వారికి వారే ప్రచారకులుగా నిలిచారు. అక్షర జ్ఞానం లేనటువంటి గ్రామీణ మహిళలు తమ ఉన్నతిని చాటే విధంగా ఏడియోగ్రఫీ చేసి సీడీల రూపంలో ప్రచారం నిర్వహిస్తున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం డీడీఎస్ రేడియో కేంద్రం నిర్వహణకు అనుమతి ఇవ్వడంతో సాంత ఎఫ్ఎం రేడియో కేంద్రంను కూడా ఏర్పాటు చేసుకొని చుట్టుపక్కల 25 కిలోమీటర్ల వరకు ఉచితంగా ప్రసారాలు చేస్తున్నారు. పంటలు నాటేందుకు సందేహాలు ఉన్న వారు ఫోన్ ద్వారా సంప్రదిస్తే చాలు సందేహ నివృత్తి చేస్తారు.

దేశ విదేశాలలో వాణి...

డీడీఎస్ సంఘం నందు సభ్యులుగా ఉన్నటువంటి వారు వివిధ పంటలు నాటడం దగ్గర నుండి వాటి ఉత్సత్తు బాధ్యలతో పాటు, వాటిలో ఉండే పౌష్టిక గుణాలు, రోగనిరోధక శక్తి వంటి అంశాలను గురించి ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ప్రచారమూ చేస్తున్నారు. కేవలం కొంత మంది ప్రయోజనం చేకూర్చే విధంగా వస్తున్న బహుళ జాతి సంస్థలకు వ్యతిరేకంగా దేశ

విదేశాలలో సైతం పర్యటనలు చేస్తున్నారు.

విత్తన రిల్ఫ్కు ఆధ్యాత్మ.. అంజమ్మ

పర్యావరణ పరిరక్షణతో పాటు మనిషి ఆరోగ్యంగా ఉండేందుకు దోహదపడే చిరుధాన్యాల సాగుకు ప్రోత్సహిస్తున్న డీడీఎస్ సంస్థ నియోజకవర్గంలో ప్రత్యేక స్థానంను సంపాదించుకుంది. సంస్థ ఆధ్వర్యంలోని మహిళా సంఘాలు చిరుధాన్యాలను సాగు చేయడంతో పాటు విత్తనాల నిల్వ భూముల పరిరక్షణ తదితర బాధ్యతలను స్వీకరించడంతో పాటు జోత్స్వామిక రైతులకు అవగాహన కల్పిస్తుంటారు.

డీడీఎస్ సంస్థ నందు సభ్యురాలు న్యాల్కల్ మండల పరిధిలోని గంగావ్ర గ్రామానికి చెందిన గంగావ్ర అంజమ్మ. ఆమె 35 ఏళ్లగా విత్తనాలను నిల్వచేస్తూ వస్తున్నారు. నిరుపేద కుటుంబానికి చెందిన అంజమ్మ తన భర్తతో కలిసి తనకున్న 4 ఎకరాలలో ప్రతి ఏటా 30కి పైగా రకాల చిరుధాన్యాల పంటలను సాగు చేస్తారు. పూర్వీకుల చెప్పిన మాటలు వమ్ము చేయకుండా ప్రతి ఏటా పంటలో కొన్ని విత్తనాలను నిల్వ చేసుకుంటూ వచ్చేవారు. ఈ పద్ధతిని 35 ఏండ్లుగా ఆచరిస్తున్నారు. ఇలా ఇప్పటి వరకు దాదాపు 80కిపైగా వివిధ రకాల చిరుధాన్యాల విత్తనాలను ఆమె నిల్వ చేశారు. ఇలా ఎంతో ఆరుదైన విత్తనాలను సైతం ప్రస్తుతం అంజమ్మ నిల్వ చేస్తోంది. ఎలాంటి విపత్యర పరిస్థితులలోనే మనిషి బతకానికి విత్తన నిల్వ అవసరం అని గ్రహించిన ఆమె ముందుచూపు జాతీయ అవార్డును కూడా అందించింది.

విత్తనాలకు విత్తనాలే...

సహజంగా ఎక్కుడైనా ఏపైనా కొనుగోలు చేయాలంటే డబ్బులు ఇచ్చి కొనుగోలు చేస్తాం. కానీ అంజమ్మ మాత్రం రైతులకు అవసరమైన విత్తనాలను పంట వేసే సమయంలో ఇస్తుంది. వాటికి డబ్బు తీసుకోకుండా పంట చేతికి వచ్చాక మళ్ళీ విత్తన రూపేణా తిరిగి తీసుకుంటుంది. ఆమె వద్ద ఇదే ఆనవాయితీ ఏండ్ల తరబడి కొనసాగుతోంది. ఇలా అనేక రకాల విత్తనాలను నిల్వ చేసిన అంజమ్మ ప్రస్తుతం జహీరాబాద్ ప్రాంతంతో పాటు జిల్లాలోని వివిధ ప్రాంతాల రైతులకు విత్తనాల బ్యాంకుగా ప్రసిద్ధి చెందింది.

విత్తన సంరక్షణకు ప్రత్యేక చర్యలు...

అంజమ్మ నిల్వ చేస్తున్న విత్తనాలకు ఏళ్ల తరబడి ఎలాంటి చీడ పురుగులు దరిచేరకుండా ప్రాచీన పద్ధతులనే అమలు చేస్తోంది. విత్తనాలు నిల్వ చేసేందుకు ఆమె ఉపయోగించేది గంపలు పశువుల పేడ మాత్రమే. ఎటువంటి రసాయనాలను నిల్వ పదార్థాల (ప్రిజర్స్టోటివ్స్)ను ఉపయోగించరు.

ఎలా ఉండే..

విత్తనాలు నిల్వ ఉంచే గంపలను పశువుల పేడతో అలికి ఆరిన తర్వాత వాటిలో

విత్తనాలు పోస్తారు. ఈ విత్తనాలు నిలు ఉండేందుకు బూడిదను కలుపుతారు. మీటి వల్ల విత్తనాలకు చీడ పురుగులు దరి చేరకుండా ఉంటాయి. మళ్ళీ ఆ గంప మీద మూత పెట్టి దానిని సైతం పేడతో అలికి మూసేస్తారు. ఇలా చేయడం వల్ల విత్తన సంరక్షణ పటిష్టంగా ఉంటుంది. పల్లెటూర్లలో ఇంటి ముందు పశు వుల పేడతో కళ్లాపి చల్లేవారు. ఇది ఇంటోకి క్రమికీటకాలు రాకుండా ఉంచుతుందని పెద్దలు చెపుతుంటారు. అదే పద్ధతిని అంజమ్మ అవలంభిస్తున్నారు. పాత తరాల ఆనవాయితీని కొనసాగిస్తున్నారు. అంతేకాదు వారు పండించే పంటలలో కూడా ఎలాంటి క్రమినంహారక

మా పంటే మా అపరం :

డీడీఎస్ సంఘం సభ్యురాలు నర్సామ్మ

ఎలాంటి కలుపితం లేకుండా పండించిన విత్తనాల ద్వారా ఉత్పత్తి అయిన వాటినే తింటాం. సేంద్రియ ఎరువులతో పండించే పంటలు తినడం వల్ల ఎలాంటి అనారోగ్య సమస్యలు దరిచేరవు. అంతేకాదు సేంద్రియ ఎరువుల వాడకం వల్ల భూసారం దెబ్బ తినదు. భవిష్యత్ తరాలకు సారపంత్రమైన నేలను అందించిన వారమవతాం. ఇటువంటి వ్యవసాయం వల్ల పెట్టుబడి తక్కువగా ఉంటుంది, అధిక దిగుబడులూ సాధించవచ్చు. అంతేకాదు అలా పండించిన పంటను ఆహంలో భాగం చేసుకుంటే దీర్ఘకాలిక సమస్యలు భీతి కూడా అంతగా ఉండదు.

విదేశాలలో మా వాసి :

డీడీఎస్ సంఘం సభ్యులు వినోద్

దేశవిదేశాలకు వెళ్ళి మా వాసి వినిపించాం. కోపేన్ హగ్న్, లండన్, కేనడా, పాకిస్తాన్, బంగ్లాదేశ్లలో జరిగే జీవ వైవిధ్య సద్గులలో పాల్గొనడం చాలా ఆనందంగా ఉంది. దేశీయంగానే కాక విదేశాలలోనూ రసాయనాలు వేసి పండించే పంటలకు వ్యతిరేకణ ఉంది. అయితే ఈ విషయంపై ఇంకా అవగాహన పెరగాల్సిన అవసరం ఉంది. ముఖ్యంగా బిటి రకాలు వద్దని అనేక ఉద్యమాలు చేస్తున్నాం.

ప్రభుతవ్యాలు సహకరిస్తే ఇంకా చేస్తాం :

డిడీఎస్ డైరెక్టర్ పి.వి.సతీప్

ప్రభుతవ్యాలు సహకరిస్తే ఇంకా అనేక రకాలైన నుతన కార్బూకమాలను చేపడుతాం. కార్బోరేట్ సంస్ల విత్తనాల ద్వారా పండించిన పంటలకే కాదు, సేంద్రియంగా పండించే పంటలకు సైతం నష్ట పరిహారం చెల్లించాలి. గ్రామీణ విత్తన బ్యాంకులకు అదరణ కల్పించాలి. చిన్న సన్నా కారు రైతులకు రుణాలు, సబ్సిడీలు వర్తించే విధంగా చర్యలు చేపట్టాలి. గ్రామీణ పంటలైన జొన్సలు, రాగులు, సామానులకు పౌర సరఫర ద్వారా పంపిణీ చేసేందుకు ప్రభుత్వం ముందుకు రావాలి. ఇలా చేయడం వల్ల రైతులకు ప్రభుత్వ సహకారం అందడంతో పాటు రసాయనాలు లేని ఆహం ప్రజలకు అందించినట్లవుతుంది. వారి ఆరోగ్యాలు కాపాడవచ్చు.

మందులు వాడరు. కేవలం సేంద్రియ ఎరువులు

మాత్రమే వాడి పంటలు పండిస్తుంటారు.

అంతేకాదు ఆమె రైతుల వద్ద నుంచి తీసుకునే విత్తనాలు సైతం ఈ తరహాలోనివే...

నెల రోజుల జాతర

ప్రతి సంవత్సరం జనవరి 14 నుంచి ఫిబ్రవరి 13 వరకు నెల రోజుల పాటు జాతర నిర్వహిస్తుంటారు. ఈ జాతరలో మహిళ అనుభవాలతో వివిధ రకాల సద్గులు, సమావేశాలు నిర్వహిస్తారు. జీవార్థాద్ చుట్టూపక్కల ప్రాంతాలలోని

పల్లె పల్లెకు తిరుగుతూ పాత పంటలపై అవగాహన

కల్పిస్తుంటారు. పంటల విశిష్టతను

చాటిచెపుతుంటారు. విత్తన భద్రతపైనా అవగాహన కల్పిస్తుంటారు.

పాద్మం నుండి కాలుకాలిన పిల్లిలా
మీనాల రాఘవయ్య... ఇంట్లోకి వీధిలోకి
తిరుగుతూ... గడియారం వంక
లాండ్లైన్ థిన్ వంక చూస్తూనే
పచార్లు కావిస్తాంటే గమనించిన ఇంటి
మాలక్కీ సీతమ్మ వడివడిగా వచ్చి..
“బేబుల్ మీదపెట్టిన కాఫీ
గమనించకుండా ఏమిటా పచార్లు” అని
కొంచెం హెచ్చ స్వరంతో
ఎదుటపడగానే... తమాయించుకుని
“అది కాదే ఈ పూట అబ్బాయి
పైదరాబాద్ నుండి సరళమ్మ పిల్లల్ని
తీసుకొస్తాడు కదా అని చూస్తున్నా.. ఆ
సరే ఆ కాఫీ యివ్వు తాగిపెడ్తా”...

“చాల్సెండి సంబడం బస్సుకు బయలుదేరి వస్తే
ఇంటి ముందే దిగుతారాయే. అల్లుడు గారి కారైతే
గుమ్మం దాక వస్తుండాయే... మీకా చాదస్తం
ఎక్కువ... కాఫీ వెచ్చబెట్టి యిస్తా అలా అరుగు
మీద వాలు కుర్చీలో కూర్చోండి. ఓహెలా ఇవాళ
పేవరు చూడుకుండా ఇలా పచార్లు
చేస్తున్నారన్నమాట చదవండి”.. అని చేతికిచ్చి

వత్తాను

పలుకుతూ....

“చెప్పండి తాతయ్య”
అంటున్న వాళ్ళ ముందు
తను గీసిన డ్రాయింగ్ పుస్తకం
అందించాడు “జాగ్రత్త.”..
అంటూ...

ఆ బోమ్మల చిత్రీకరన నేపథ్యం
ఏమిటో తెలియ పరచడానికి
తానురాసిన “జ్ఞాపకాలసోది”

వంటింట్లోకి వెళ్ళింది

- కపిల రాంకుమార్, 9849535033

వంటింట్లో గంటలు మోగాయింటేనే...
చాలు భోజనాలు రెడీ అనే సంకేతం.
కాపురానికి వచ్చినప్పటి నుండి అలవాటే.
ఈ తతంగం గత నలబై ఏక్క ఆనవాయితీగా
అత్తగారి వద్ద వకాల్లు పుచ్చుకుంది. అందరు భోజనాల టేబుల్
వద్ద హాజరు. మెడిసిన్ చదివే మనువరాలు ఇంజనీరింగ్ చదివే
మనవడు మామయ్య, తాతయ్యతో... వాళ్ళకిష్టమైన శనగ
గుండ్లు బెండ వేపడు ములక్కాయ సాంబారు అప్పడాలు...
సిద్ధం.. పాడి వంటలున్న కుటుంబం కాబట్టి గడ్డపెరుగు
వెన్నపూస లభ్యం...

తాతయ్య గదిలో చేరి “ఏమైనా పాతకాలవు కబుర్లు చెప్ప”
మంటూ ఇద్దరు మనవళ్ళ శేత, మనీష అడిగారు. కొడుకు
రాజశేఖర్ వాళ్ళకి వంత పాడాడు.

“మీ తాతయ్య దగ్గర ఎన్నో కథలు కవితలు డ్రాయింగ్
చిత్రాలు వున్నాయ్దు”.. అంటూ సీతమ్మ చేరింది మరింత

కవితల పుస్తకాన్ని వాళ్ళ ముందు పెట్టాడు రాఘవయ్య.
మొదటిసారి అరక పట్టినప్పటి అనుభవాన్ని చెబుతు అప్పటి
పెద్దపాలేరు పుల్లయ్యతో పున్న బంధం గుర్తుచేసాడు.
మొదటిసారి నాగేటి కోండ వంకరొచ్చిందని, వెనుక అరక
దున్నతున్న పాలేరు పుల్లయ్య గుచ్చిన ముల్లు కర్ర వలన,
పిర్కు గడ్డి రెండు రోజులు ఇబ్బంది, మా పుల్లయ్యను
చూసినప్పుడల్లా యాది కొస్తాంటది. ఇప్పుడా పుల్లయ్యకు 88
ఏళ్ళు. నాకు 61 నిండి 62లోకి ఆడుగేసా... అలాగే ఎడమ
కాలికి తగిలిన దెబ్బ తాలూకు గుర్తు ఇదిగో అంటూ చూపాడు.

“మొదటి సారి దమ్ము చేలో పారతో దుగ్గాలు చెక్కుతూంటే,
తడి పార జారి ఎడమకాలి మదమ శీలతో సరసమాడితే
దమ్ములో రక్తపు బురద, కలబండ కట్టుతో, రెండు రోజులు పనికి
నాగా. కానేపు పారని, దుగ్గాన్ని తిట్టుకుని పనిలో జాగ్రత్త చాల
అవసరమని తెలుసుకున్నా. పరధ్యానంగా పుంటే అవాంతరాలే
కాదు, ప్రమాదాలు తప్పవని తెలుసుకున్నా!” అని చెప్పాడు.

“వ్యవసాయంలో ఇన్ని కష్టాలుంటాయా” అని వాపోయారు
పిల్లలు.

“కుర్రకారు వయస్సులో ఎచ్చులు పోయి, చేతకాని పని చేస్తే ఏమవుతుందో తెలుసా” అంటూ

“ఇంకో అనుభవం ఇలావ యసుకు నెచ్చలి, ఉచ్చిలి, ఉచ్చిలి కాకపోతే యేమిటి.. వెంకటచారి యింటోకి వెళ్ళినపుడు పెద్ద పనివాడిలా నేను బాడిశ తీసుకొని మేడిని చెక్కడం మొదలేసా. చెక్కిలిపై ముద్దులా (నఫ క్కతాల చందంగా) అరచేతి బోటన వేలుతో సరాగ మాడితే కళ్ళల్లో నీళ్ళు, కుయ్యమంటూ కీచ గొంతు సంగీతం. 15-16 యొండ్ల యెచ్చిడి కదా! ఆ వయస్సులో దూకుడు తప్ప మెలుకవలు తెలీయవు కదా”. నా కంగాళీకి పరిగెత్తుకొచ్చి “అబ్బాయిగారు మీకెందుకీ పని” అని గద్దిస్తూనే, గబగబా కట్టిన ఆకు పనరు మంట నషాలానికెక్కింది. “పనిలో మెలుకవలు నేర్చుకోకుండ, తగుదునమ్మా అని తల దూరిస్తే, యిదుగో యిలాగే శాస్త్ర జరుగుతుంది. ప్రతిభ, ఉత్సత్తి, అభ్యాసము లేకపోతే, యే కళ అబ్బాదు. వెంకటచారి యెన్నెళ్ళగా వాళ్ళయ్య దగ్గర నేర్చుకుంటే వచ్చిందో పనితనం. నేర్చుకుండా తనకు మాలిన ధర్మం మొదలు చెడ్డ బేరమన్నట్లు అయింది. అరక పనికి రెండు రోజులు కుంపు పెట్టా, నాన్నగారి చివాట్లు తిన్నాడు.”

“తాతయ్యా నీ అనుభవాలు మాకుచాల ఉపయోగపడతాయి నుమా. ఇంకాచెప్పు” అనడమే తరువాయి రాఘవయ్య అగుతాడా, ఎరువుల బండి వేసవి తోలకం అంటూ, మరో అనుభవం వాళ్ళ ముందుపెట్టాడు.

“ఒక సారి యేమయ్యందంటే రోహిణీ కార్టె వచ్చే రాగానే పొలానికి ఎరువు తోలటం తప్పనిసరి. నాన్న బండి ముందు, నేను బండి మీద సరిగా నారుమడి దగ్గరికి రాగానే బండి రోజు దుగం యెక్కింది కామోసు, ఒరిగి ఎరువు నేలపాలయినపుడు, నేను యేడుపు లంకించుకున్నాను. నాన్న అదలించినందుకు కాదు, కడిగట్టు మడిలో ఎరువు చిమ్ముతున్న నరసమ్మ నన్ను చూసి పక్కన నవ్వినందుకు!”

“చాని మొహం కుర్రాళ్ళని చూస్తే అది అంతేలే ఇంకా నయం రోడ్డు మీద బండి పడడలేదుగా” నాన్న మాటలు వింటూ, పొలంలోనేగా, చిమ్ముకుంటే సరిపోద్ది. చీమిడి చీడుకుని, నరసమ్మ కేసి కోపంగా చూస్తూ “మా పొలం పనికొస్తావుగా అప్పుడు చెప్పా నీ పని” అనిసైగ చేస్తూ పార అందుకున్నా.

“మొగుడు కొట్టినందుకు కాదు, తోటికోడలు నవ్వినందుకు అన్న నా బాధలాంటిదే అని అవగతమయ్యాంది. తపన పడటం సహజమే, తప్పటిడుగు నివారణే ముఖ్యం!”

“సరే తాతయ్యా నువ్వొంతపరకు చదువుకున్నావు. ఎక్కడ సాగింది విద్యాభ్యాసం” అనే ప్రశ్నకు కాస్త తటుపటాయించినా “చెబుతాన్నరా. నాదంతా ఒడుదుడుకుల చదువు. ఏఖండీగా సాగలేదు. ముక్కలుముక్కలుగా సాగింది. దానిని ఇలా రాసుకున్నాను” అంటూ చదువడం మొదలెట్టాడు

“యెవరునమ్మినా, నమ్మకపోయినా గత స్యుతుల యవనికలో దాగున్న చిన్న రహస్యం, నా అక్కరాల దూకుడుకు నేపథ్యం యెన్నో మలుపులు తిరిగింది. పదో తరగతి

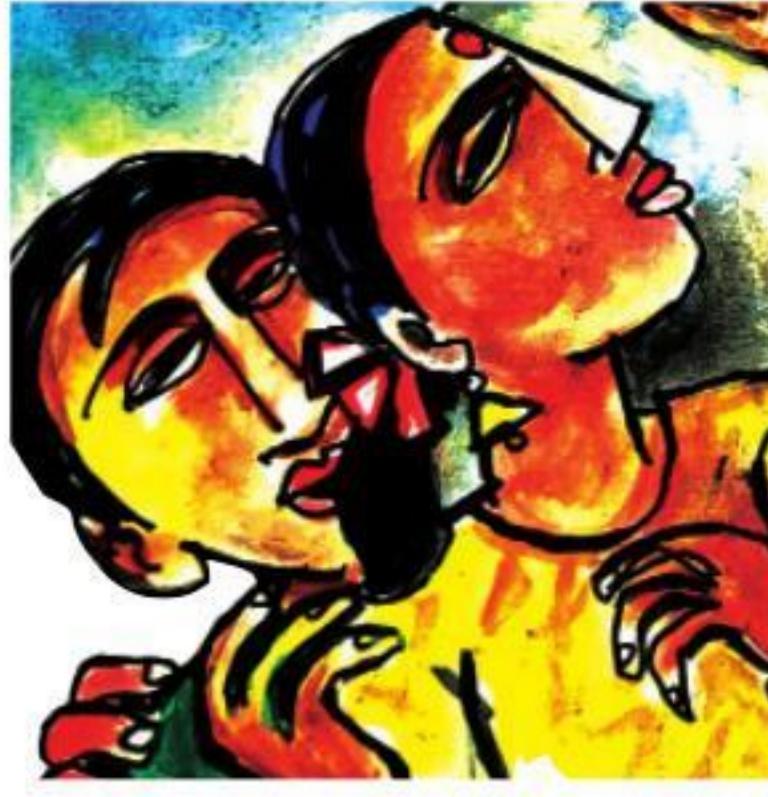
అర్థాంతరంగా మానేసి, అది ఎందుకు ఆగిందో తరువాత చెబుతా. ప్రైవేటు చదువుల ప్రస్తానం. మెట్రిక్ నుండి స్నాతకోత్తర విద్య పరకు కాలేజి తెలియదు, రాగింగ్ తెలియదు, మార్క్సిసి చదవాల్సి రావడం వల్ల అప్పట్లో ప్రైవేటుగా వెలగపెడ్తున్న ఎం.వ (తెలుగు) చదువు కుంటుపడింది. ప్రీవియస్ సీరియస్ గా

చదవలేదు. మార్గులు తక్కువే వచ్చాయి. ఎందుకంటే చందో వ్యాకరణాలు సందు యివ్వని కారణంగా వెనకబడినా, పైనల్ పరీక్ష నా వెనుక బడింది. చాల యిష్టంగా నాటకాలాడటం చేతనో, చిన్నపుడు తాతయ్యగారి వద్ద తెల్లు శతక పద్మాలు వల్లవేయటం వల్లనో, పల్లెటుర్లో రాత్రుళ్ళ మన యింటివద్ద గ్రామీణులు చిరుతల రామాయణం ఆడటం వల్లనో, ఐచ్చిక ఆంశాలైన నాటకాలు, శతకాలు, జానపద గేయాల పత్రాలలో తొంటై సగటు మార్గులు వచ్చి పాసయ్య అనే కోపం యిపుటికీ తగ్గలేదు. ఎనా తెలుగులో పట్టు నాకు వుంది అని అనుకుంటే కేవలం చిన్నపుటి తాతగారి ఉద్ధోధలే కారణం పునాది. చందస్సు వంటపటుకపోయినా ఆంధ్ర గీర్వాణ విద్యాపీఠపు సహచరుల్లో కొంపెల్ల రామకృష్ణ ప్రయోగించిన మాత్రా చందస్సు ఆకర్షించింది. రేగడిమిల్లి సత్యమూర్తి వచన కవిత్వ ధోరణి మరో ప్రేరణనిచ్చింది. వచనంలోనూ మాత్రల పోకడలు అందుకే కనబడతాయి. కేవలం సరదాగా చదివిన చాత్ర స్నాతక విద్యకూడ దూరవిద్య అయింది. అందుకు మాత్రం కాంటాక్ష క్లాసులు విజయవాడలో సెవెంట్ ఎడ్వెంచర్ స్కూల్ వెదికయ్యింది. 85 శాతం యువకుల మధ్య ఆ 15 శాతం పెద్దవాళ్ళలో నేనోకడ్డి.

ఇంతకీ యా సోదెందుకంటే గత నెలలో (జనవరి31 న) నా చిన్నపుటి అక్కరాభ్యాసపు చాయాచిత్రం (నలుపు-తెలుపు) కంటపడింది. కాని శిథిలావస్థలో యెవరెవరున్నరో గుర్తు పట్టలేనంతగా. అది మదరాసులో 1957 లో తీసినది. నాకు తెలిసిన వారి చిరునామా అంది పుచ్చుకుని పోను చేసి మరీ వివరం రాబట్టాను. చిక్కుముడి వీడింది. ఇద్దరు ఉద్దండులు నా చేత పలకను అట్లేకరింపవేసారట! ఒకరు రెండు శ్రీల కళ్ళజోడు (శ్రీశ్రీ) మరొకరు ఇది మల్లెలవేళయని ముందే కూసిన కోయిల (దేవలపల్లి) పట్టరాని ఆనందం “లోకం బాధ తన బాధ చేసుకొన్న” దొకరు “తన బాధను లోకానికే బాధను” చేసిన మరియుకరు! అందుకే నవ్య నవనీత సమానమైన పదాల కూర్చుతో పాటు దారుణాభండల శ్ప్రతుల్యమైన తీక్షణ విష్వవభావాలు సమాంతర కవిత్వానికి ప్రేరణ నన్నిలా నిలబెట్టాయి “తలచుకుంటే చెప్పలేని అనుభూతి నా కంట చెమ్మగా... కేవలమిప్పుడు ఒక జ్ఞాపకాల యాదిగా మిగిలింది!”

“ఈ బోమ్మ గురించి చెప్పలేనిపుడు” అనగానే “పర్వాలేదు పిల్లలు అర్థం చేసుకుంటారు కాని మిమ్మల్ని అనుమానిం చరులెండి” అని సీతమ్మ భర్తకు దైర్యం చెప్పడం, వలన తనపాత ప్రేమకథ తాలుకు గాయాలను చెప్పసాగాడు.

మది గదిలో పదిలపర్చుకున్న యాదుల్లో విషాదపు

గుర్తులూ వున్నాయి. ఉరకలెత్తే వయసులో కొత్తగా సాగదిసిన కోడెగిత్తలతో కచ్చడం బండి సవారీ ఓ సాహసమే. మువ్వల పట్టెళ్ళు, తొట్టిగడలకు నగిపీలు, శిరలకు గజ్జలు, ఎప్రసాలు పలుపులు రంజైన చెర్కోల. శివరాత్రి తిరునాళ్ళకు ముస్తాబు చేసి నీలాది గుట్టలకు బయలెల్లాం. దారంతా చిక్కని ఆడవి.

నా అమలిన శృంగార నాయికతో సరదాగా తిరునాళ్ల పయనం కలిసొచ్చిన అధ్యష్టం. తిరుగు ప్రయాణంలో బండిక్కింది. ఖాళీగా వున్న నా గుండెలో దూరింది. ఇంటిదారి యావలో బండి వేగం పుంజుకోవటం సహజమే. అంతలో మేఘావృతమైంది ఆకాశం, ఉరుములు - మెరుపులు. ఉలిక్కి పడటాలు, దగ్గరకు రాపడాలు కనిపించని కాలనాగులా కారు చీకటి, బండి వాగులోకి దిగుతున్న అలికిడి స్ఫ్యాంటం. అదాటుగా బండి రోజా బండరాయెక్కటం వాగులో బోర్డ పడటం, ఉధృతంగా పారుతున్న వాగునీరు బండిలోకి ప్రవేశం ఓక్కసారే జరిగాయి.

బండిలోంచి జారుతున్న చెలియ, అందున్న చెరగును చెలియ తప్పిపోయింది. నీటిలో కొట్టుకు పోయిందేము చీర కొంగే మిగిలింది. రెండు దినాలు వెతుకులాట. దినదిన గండంగా గడిచింది. ఆచూకి లేదు. ఆత్మన్యానతతో కుదేలైన మనసుకు నచ్చచెప్పుకోలేక, కొద్దిపాటి ప్రేమానుభూతిగా మిగిలిన కొంగు పదిలంగా దాచుకోటం తప్ప. ప్రతి శివరాత్రి గుచ్ఛుకుంటుంది తీయని బాధగా.

“ఇక ఇంకో కథనం చూద్దాం” అంటూ “అది పూరికి కరెంటూ లేని రోజుల్లో బావి కింద వ్యవసాయం ఎలా చేసామో చెబుతా పదండి పొలం వద్దకు వెడదాం” అంటూ పిలల్ని పొలం వద్దకు తీసుకెళ్ళడు రాఘవయ్య. అరఫర్లాంగు దూరంలోనే వుంది. బావి వద్దకు చేరుకోగానే కథనం చెప్పసాగాడు రాఘవయ్య ఇలా....

“1969 సంవత్సరంలో మోట తొలే తొలి రోజులలో నేనే పోటుగాడినసుకునేవాళ్ళి. గట్టుమీది వ్యవసాయమనే అప్రథతొలగేలా, ముక్కున వేలువేసుకునేలా బాపన సేద్యం సత్తా చూపించగలిగాం, యెవరికీ తీసిపోమని నాన్న నేనూ. ఒకరోజు ఆయన, మరో రోజు నేను ఒకరు మోట తోలితే, ఇంకోకరం మడవలకు నీళ్ళు తిప్పేవాళ్ళం. మిరప మొక్కల్లో గొర్రు తోలటం, బోదెలు వేయటం చెరోసారి పంచుకునే వాళ్ళం, చుట్టు పక్కల ఊళ్ళకు సేద్యంలో మైలురాయి మా నాన్నే. ఓ పకాన్ ఆయన. ఆ రోజుల్లోనే కొత్త వంగడాలు, ఆధునిక పద్ధతులు ప్రవేశపెట్టిన ఘనత ఆయనదే!

నేను మోట తోలుతుండగా, బొక్కెన తొండం తాడు తెగింది, పైకి వచ్చిన బొక్కెన దిగ్గున కిందకు జారటం వెనక్కి నడిచే వేగానికి, నేను గాడిలో పడటం, తెలివైన కర్రెడ్డు (నల్లఎద్దు) చటుక్కున ఆగి, యెల్లెద్దు (ఎర్రఎద్దు) కాడిని నేలకు వంచింది. రాబోయే విపత్తును పసికట్టి - నన్ను కాపాడినందుకే కర్రెడ్డు కాలి విరిగింది. అది అరిచిన అరువు నా గుండె అదిరింది. బావిలో పడేవాళ్ళి ఆధుకుని తనకు ఆపద

తెచ్చుకుంది. (దరిమిలా తన కాలు పోగొట్టుకుంది) ఎత్తుబడిన కర్రెడ్డు నెల తిరక్కుండానే, బావోడ్డునే సమాధిగా చేసుకుంది.

ముక్కోటి యొకొచ్చినప్పుడల్లా ముక్కు మూనుకున్న కర్రెడ్డు అరుపే నా మనసును కెలుకుతూ వుంటుంది. దాని త్యాగం వల్లనేగా నేను

బతికి బట్టకట్టింది. అది గతించిన తరువాత మోట మారి, కరెంటు మోటరు పెట్టుకున్నాం. మా పూరికి కరెంటు వచ్చిన 1972లో.

“వ్యవసాయపు రోజుల్లో మరో అనుభవం. చేతికి జెట్ట అవటం. అదో అనుభవం. అదెలా అంటే” అంటూ మరో అంశం చెప్పసాగాడు రాఘవయ్య ఇలా “తనకుమాలిన ధర్మం, మొదలు చెడ్డ బేరమని యొందుకున్నారో కాని నా పాలిట నిజమైంది! “16 పళ్ళ దమ్ము నాగలితో వద్దండి అబ్బాయిగారూ” అన్న వినకుండా పక్క మడిలో సాలిరవాలు దున్నుతున్న అరకనాపి తగుదునమ్మా అని గొర్రు తోలాను. రెండు మూడు సాళ్ళు అయి నాలుగో సాలొచ్చినప్పుడు ఆదమరిచి వున్నానేము మేడి చివర నున్నపేడు కసుకున గుచ్ఛుకుంది గొర్రు వదిలేసాను. ఎడ్డు దూసుకూంటూ వెళ్ళి నారుమడి నాశనం చేసాయి. తిట్లు చీవట్లు. గుచ్ఛుకున్న పేడు ఊరికే లేదు పంగ జట్టుయింది. యెత్తిన చేయి దింపే పని లేదు. నిదురపోతూ చేతులెత్తే అసెంబ్లీలో ఎం.ఎల.ఎ. లా.. ఒకటే సలుపు - వాపునాటు వైద్యం పేరుతో శ్రావణంలో రుబ్బున గోరింటాకు మరీ దిట్టంగా పట్టించా తగిపోతుండని చెబితే. రెండు రోజులయినా తగలేదు, అరచేయి యొర్గా పండింది గాని, బాధ తట్టుకోలేక ఆరు మైళ్ళ దూరములోనున్న ఎర్రగుంట ఆసుపత్రికి పరుగిత్తుకెళ్ళా నాన్నతో. డాక్టరు తిట్టిన తిట్టు తిట్టుకుండా, మొట్టికాయలేసినంత పనిచేసాడు. పదహారేళ్ళ కుర్రాడినే కదా!” మైదాకు వల్ల చర్చం మందమైంది. ముందు మాత్రలు వాడు. రెండో రోజుకు పాకానికొస్తుంది, కోసి బాధ తీసేస్తా”నన్నాడు!

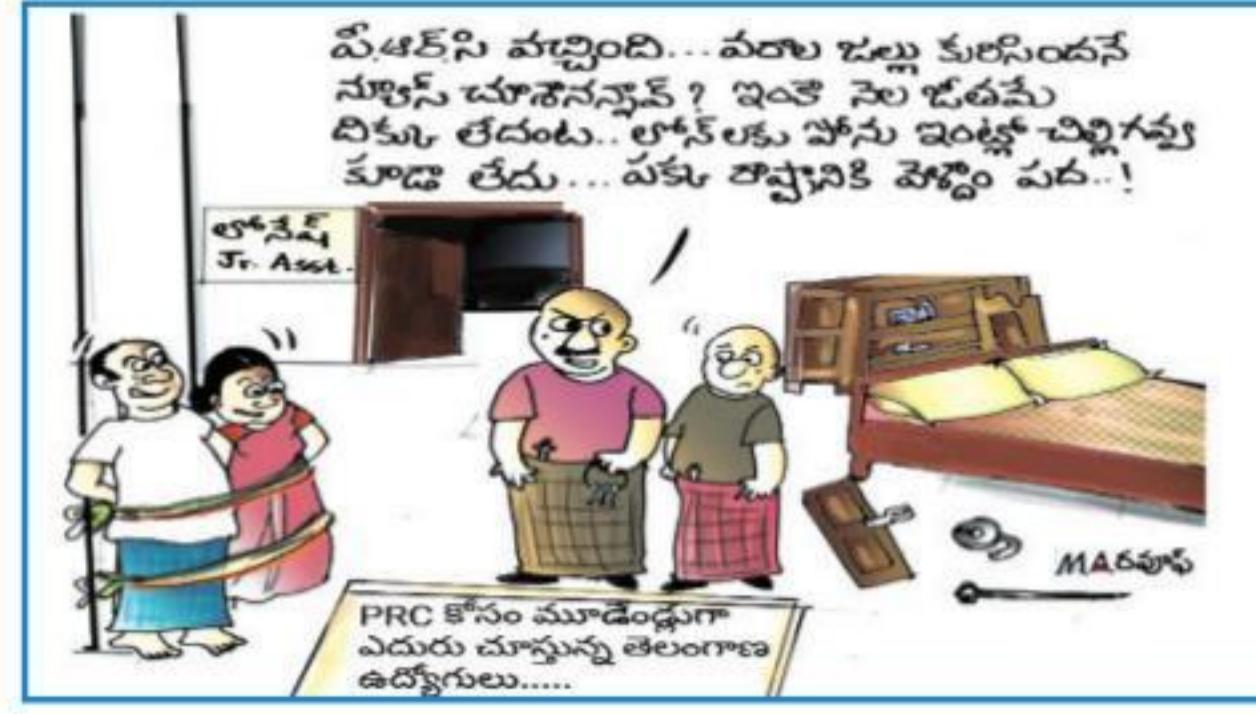
కిలో తూగింది చీము రసి చూసేసరికి కశ్చ తిగి బైర్లు కమింది చూసినందుకు దానికి మళ్ళీ ఉపశమనాలు అరగంటకి కాని తేరుకోలేదు! మచ్చ మాత్రం ఇప్పటికి మిగిలే వుంది. నా నిర్మాకానికి గుర్తుగా!

“ఇన్ని కష్టాలు పడ్డారన్నమాట” అని మనవళిద్దరూ ఓకేసారి అన్నారు

బావితోట ఆనుకునే వాగుదాని పక్కనే చెరువు అలుగు చూపిస్తూ “ఇక్కడో వ్యవహారముంది సుమా” అన్నాడు రాఘవయ్య. “చెరువు అలుగు పడ్డప్పుడు వాగులోకి అలుగు పారుతుంది. అప్పుడు వాగులోని చేపలు చెరువులోకి ఎదురు ఈదుతాయి. ప్రకృతి సహజం” తరువాయి కథనం చెప్పసాగాడు రాఘవయ్య “అది చేపల వేట. చెరువు అలుగు పారిందంటే ఆనందమే ఆనందం, పారే నీటిని చూచికాదు, జలపాతంలూ వాగులోకి దూకే నీట నుండి చెరువులోకి ఎదురీదే చేపల్ని చూచి. ప్లాస్టిక్ సంచి ఓక చేత్తో ఎదురొచ్చే చేపను మరోచేత్తో పట్టుకోవటం సరదా, సంచి బరువెక్కగగానే మా మోటబావిలో వదిలెయ్యటం నాచును శుభ్రవరుస్తాయి కదా

వాటికదే మేత కూడ. ఈదేటప్పుడు కాళ్ళకు చుట్టుకు పోతుంది. ఇప్పుడా బెడదా తీరుతుంది కదా. నా చేపల వేటకు కురమోళ్ళ ముత్తయ్య, చాకలి కిట్టపు సావాగాళ్ళు. అప్పుడే బీడి, చుట్టు అలవాటయింది. అదే పనిలో వుండగా ఒకసారి చురుక్కుమని గుచ్ఛుకుంటే పట్టిన చేపని వదిలేసి “యేందిరా అది” అన్నాను “ఓసోసి అది జల్ల చేప కదూ దానికి ముల్లుంటది భలే కుట్టుద్ది...” నవ్వుతు చెప్పాడు కిట్టపు. ‘ఇకిలించింది చాలు మంటకెత్తి నేనుంటే కనుర్చున్నాను’. “కరణపోరి వశ్చ బహు నాజూకు కదా ఊరుకో కిట్టిగా మనలా వేర్చుకోలేరు, కానేపు ఆగితే నెప్పి తగ్గుద్ది” పెద్ద ఆరిందాలా సముదాయించాడు ముత్తయ్య. బురద మట్టునుకుని దాక్కున్న దాన్ని దొరకపుచ్చుకుంటే జల్లయిచ్చింది. “పట్టినప్పుడు కుట్టిన ముల్లు యింత నెప్పి కదా మరి ముళ్ళున్న చేప ముక్క అంగిట్లో పడితే... సందేహం ముద్ద మింగలేక ముల్లు బయటకు రాక యెలారోయ్” యథాలాపంగా పైకి అనేసాను. విరగబడి నవ్వడం ముత్తయ్య వంతయింది! “నన్నన్నావే నువ్వికలిస్తావేం, వారికి తెలీయదు కదా. చెప్పాద్దా... చేపలు రుద్దేటప్పుడు కొంత ఇక తినేటప్పుడు మరీ చూసుకుని తింటామని చెప్పిచావ!” అన్నాడు కిట్టిగాడు నోరెల్లబెట్టి వినడమే కదా నా పనయింది “ఎంతసేపు సరదాగా వాటిని పట్టడం బావిలో వేయటం. నాచు తిని బాగా యెదిగిన వాటిని చూచి మురిసిపోవడం! నాచులేని బావిలో మిట్ట మధ్యాన్నం వేళ తోట పసైంతర్వాత గంటా రెండు గంటలు బాగా ఆకలయ్య దాక యాదటం అదేగా నాక వింత అనుభూతి, ఆనందం ఆటవిడుపు! కూలిపోయిన మా మోటబావిని చూసినప్పుడల్లా చేపలవేట, జల్లచేప ముల్లు గుర్తుకొస్తుంటాయి.” అంటూ ముగించాడు. ఇక యింటికి వెడడామా. రేపు పొడ్డున్నే ప్రైచరాబాద్ ప్రయాణం వుంది కదా. భలే గడిచాయి ఈ వారం రోజులు అనగానే “అదికాదు తాతయ్య నీ నాటకాల సినిమాల లలో ఏదో దాగుందిగా ఆ బొమ్మల్లో ఆఖరిదదేగా” అని మనువడు ప్రశ్నించాడు.

“ఆ సినిమా పిచ్చి గురించి పోతపోతూ చెబుతా పదండి” అంటూ సంభాషణం కొనసాగించాడిలా “చిన్నప్పుడు సినిమా వేషాలంచే తెగ పిచ్చి. ప్రాథమిక స్కూల్లో వేసిన నాటికల మెచ్చుకోళ్ళు, ప్రైస్కూల్ స్థాయికి ముదిరింది. దాని కోసం అప్పుడేం చేసానో యిప్పుడు గుర్తుకొచ్చినప్పుడు చచ్చేంత సిగ్గపుతోంది బాధ నలుపుతోంది. చేసిన పాపం చెప్పితే కొంత ఉపశమనం కదా. ఇంట్లోంచి వంద కాగితానికి రెక్కలు పెట్టాను యెవరికి చెప్పకుండా, స్కూలుకు డుమ్మా కొట్టి రైలెక్కేసాను. రాజమండి నుండి రైలెక్కి బెజవాడలో దిగాను. ఇక్కడ చదువు సాగదని అప్పట్లో నన్ను అక్కడ వుంచారు చదువు బాగా వస్తుందని. బిక్కుమంటూనే రాగిటి పిక్కర్నీ కాశేశ్వరావు మార్కెట్లో ఎవరైనా చూస్తారేమోనని రక్కున దూరి, ఓ పది రూపాయలకు ఫారం కొని పూర్తిచేసి, స్టేపన్కు తిరిగొచ్చి, ప్లాట్ ఫారం మీద ‘హమ్మయ్య’ అని కూలబడ్డా.. అప్పుడే హీరో షైనంత సంబడంతో. ఆ సంబరం రెండు నిమిషాలే. గ్రహచారం బావుండకపోతే.... యేదో అన్నట్లు ఇంకోడెవడో యిల్లోదిలి పారిపోతే ఉరుమురుమి మంగళం మీద పడ్డట్లు అనుమానం నా మీదకొచ్చి పడ్డది. అప్పుడే వచ్చిన రైలు

యెక్కుతున్నానో లేదో యెవరో బలంగా నా జబ్బ పట్టుకుని కిందకు లాగారు - తీరా చూడునుకదా రైల్సే పోలీసు - ఇక లాకప్పు ఓ కప్పు టీ - చిన్న లారీ మామూలేగా వేరే చెప్పాలా యెంతో ప్రేమతో యింటికి తీసుకెళ్ళడు నా మట్టిబుర్కి అందితే కదా పోలీసోడి యెత్తు, యింత తిండి పెట్టి - పడుకో పొద్దున్నే రైలెక్కిస్తా అన్నాడు కదా. యెంత మంచోడో అనుకున్నాను. అర్ధంకాని బాల్యం కదా! పగలంతా నిలబడి సొక్కి పోయానేమా. కుక్కి మంచంలో కూలబడ్డను. వల్లంతా దెబ్బలకి పులిసిందేమా నిద్రముంచింది. రాత్రివేళ యేదో పక్కన చేరుతున్నయేదో చేస్తున్న భావన కష్ట తెరిచే సరికి రాక్కసుడిలా నన్ను చెరిచిన సలపరింత. పెళ్ళాం లేని యెదవ ఆ (ప్ర)తాపమంతానా మీద చూపాడు. యెవరికి చెప్పలేను. యేం జరిగిందో అప్పుడు తెలియదు బహుశ: రాక్కస రతి అంటే అదే కామోను. నరకం చూపించాడు. వారించలేని బాల్యాడ్ది - బలహీనుడ్ది నోరెత్త లేనివాడ్ది - తెల్లవారుతుండగా మళ్ళీ యెక్కడ మీద కొస్తాదేమోనని స్టైపను వైపు పరుగు లంకించుకున్నాను. ఆ సంఘటన నా చదువును నాశననం చేసింది. ఒక పీడకలగా, పెద్ద చేదు అనుభవంగా మిగిలింది. సినిమా వేషం తీరకపోయానా నాటకాల సరదా తీరింది !!!.... కాబట్టి అపరిచి తవ్వుకులతో చాలా జాగ్రత్తగా పుండాలి” కథనం ముగింపు యిల్లు చేరిక జరిగాయి.

రెండోసారి కోడికూయటం, ఊళ్ళ రామాలయంలో సుప్రభాతం చెవులకు సోకటం ఏకకాలంలో జరుగుతుంటాయి. ఒక్క నిముషం తేడా రాదు. సీతమ్మ లేచేదప్పడే. ఇల్లు ఊడ్డు కళాపి చల్లడానికి. రాఘవయ్యగారు పశువుల పాకలో గేదెలకు, ఎడ్డకు మేత వేయడం, కాలక్కుత్యాలు తీర్చుకోవడం, పాలు పితకడం రోజు వారి దినచర్య నెమ్ముదిగా పిల్లలు లేచారు స్నానం ముగించుకుని సీతమ్మ చేసిన ఫలహరం చేసి, కార్లో సామాన్లు సర్పుకున్నరు పిల్లలు. చాలా సంవత్సరాల తరువత వచ్చారని వాళ్ళకి కొత్త బట్టలుపెట్టారు రాఘవయ్య దంపతులు. పెద్దవాళ్ళ ఆశీస్సులు పొందారు. సిటీ జీవితానికి భిన్నంగా ఈ పల్లెటూరి వాతరణం మనవళ్ళకు ఆనందం కలిగిందని వారి ముఖాలు చూస్తేనే తెలిసింది. “మామయ్య చేత మీ ఇధరికి రెండు మంచి స్నార్టోస్సులు పంపుతాం. ఎంతో ఆనందంగా పుండి. ఈ అనుభవాలు మేము గుర్తుపెట్టుకుంటాము. పల్లెటూరు టూర్గా” అన్నార్ధర్ధరు.

“జాగ్రత్తగా వెళ్ళండి. చేరగానే పోను చేయండి” అంటు సాగనంపారు సీతమ్మ రాఘవయ్యలు. కారు వెడుతున్న వైపే చేతులు ఊపుతూ మళ్ళీ ఎప్పుడొస్తారో అన్నట్లు. ***

ఢిల్లీ-హర్యానా సరిహద్దు ప్రాంతం 'పల్వాల్'కు రాత్రి 9గంటల ప్రాంతంలో చేరాము.

పోరాట క్లీత్తాల్టీ ఏం జరుగుతుంది

రైతు దిగ్వింధనంలో ఉన్న ఒక్కొక్కే జాతీయ రహదారిపై 5-10 పోరాట కేంద్రాలు స్థాపించబడ్డాయి. రైతులు, వారి కుటుంబాలను ఢిల్లీకి చేరనియకుండా ఎక్కడికక్కడ కేంద్ర ప్రభుత్వం పోలీస్‌తో లారీచార్జీ జరిపించి, నీటి ఫిరంగులు, భాష్య వాయుగోళాలు ప్రయోగించి రైతులను నిలిపి వేసింది. దాంతో అక్కడే వారు వ్యవసాయానికి ఉపయోగించే ట్రాక్టర్లు, ట్రిక్యూలను శాశ్వత నివాస ప్రాంతాలుగా మలుచుకున్నారు. నూతన గ్రామాలు అనేకం ఏర్పడ్డాయి. పగలు 20, రాత్రి 7 డిగ్రీల ఉప్పోగ్రతలు ఉంటున్నాయి. గడ్డ కట్టే చలిని తట్టుకొనే విధంగా వారి గుడారాలు లేవు. ఇటు ప్రకృతితో అటు ప్రభుత్వంతో వారు సాగిస్తున్న పోరాటం ప్రపంచం దృష్టిని ఆకర్షిస్తోంది.

సమావేశ మందిరాలు, పోరాట వేదికలు సాదాసీదాగా ఉన్నాయి. ఈ పోరాటంలో అమరులైన 100 మందికి పైగా రైతులు, వారి మద్దతుదారుల ఫోటోలు మనకు దర్శనమిస్తాయి. వారికి నివాశులు అర్పిస్తున్నపుడు మన మనసులు చాలా ఉద్యిగ్నమవుతాయి. పోరాటానికి మేము సైతం బాసటగా నిలుస్తామని ప్రతిజ్ఞ చేస్తాము. లక్షల మంది ప్రత్యక్ష పోరాటం లో ఉన్నారు. 50 నుండి 80 ఏళ్ళకు పైబడిన వయోవృద్ధులు దీక్షల్లో ఉంటే, యువతరం గుడారాల నిర్వహణ, ఆహార పదార్థాల తయారీ, వడ్డన, రక్షణ వంటి ఏర్పాట్లలో భాగస్వాములవుతున్నారు.

ముగింపు ఎప్పుడో తెలియని పోరాటాన్ని వారు చేస్తున్నారు. అయినా వారి మోములు భవిష్యత్త పట్ల ఆశతో చిరు నప్పులు పూయిస్తున్నాయి. వారికి కర్తవ్యాన్ని ప్రభోదిస్తూ నినాదాలతో కూడిన చార్టులు అన్ని వైపులా ఉన్నాయి.

ప్రతీ రోజు వేలాది మంది దేశంలోని వివిధ రాష్ట్రాల నుంచి, పదుల సంఖ్యలో విదేశాల నుండి సంఖీభావం

తెల్పుడం కోసం వచ్చే వారికి కార్బ్క్యూట్రాలు "యాత్రా స్ఫూలాలు" అయ్యాయి. ఒక హర్యానా యువకుడు నాకు తారసుపడ్డారు. తాను అమెరికా నుండి వచ్చానని రైతులకు మద్దతుగా హర్యానా నుండి మోటార్ బైక్ తోలుతూ ప్రచారం చేస్తూ వచ్చానని మెరినే కళ్ళతో చెప్పాడు.

నిరంతరం జరిగే సభల్లో అనేక మంది ప్రజాతంత్ర ఉద్యమాల్లో పని చేసేవారు, మేధావులు, రచయితలు, కవులు, కళాకారులతో ఎంతో సందడిగా ఉంది. ప్రతీబుక్కరూ తమ మాతృభాషలో ప్రసంగించవచ్చు. మన కళాకారుడు నల్ల నరసింహో, బృందం పాడిన "పాడుదమా జాతి పతాకం" పాట ఉత్సేజాన్నిచ్చింది. అదోక మినీ ఇండియా.

మమ్మల్ని సాదరంగా ఆహ్వానించారు. "పల్వాలోలో రాత్రి బస. తలుపులు, కిటికీలు లేని బహిరంగ ప్రదేశంలో ఉన్న మోటార్ షెడ్ మాకు కేటాయించారు. (రైతాంగం పోరాట స్థలములోని ట్రిక్యూలలోనే నిద్ర) 7డిగ్రీలకు ఉప్పోగ్రతలు పడిపోవడంతో వఱకు మొదలైంది. రైతులు 54 రోజులుగా దుర్భర పరిస్థితులలో పోరాడుతున్నారు అని గుర్తుకు రావడంతో వారి పోరాట స్థాట్రిటో చలిని ఎదుర్కొనే శక్తిని సంతరించుకున్నాము.

ఏర్పాట్లు

ఎంతమంది వచ్చినా ఆహ్వానం, నీరు, టీ రోజంతా అందజేస్తూనే ఉన్నారు. వేలాది మంది గుమికూడుతున్నా పరిసరాలను పరిపుభ్రంగా ఉంచుతున్నారు. మొబైల్ సెప్ట్మెంట్ ట్యూంకులు, నీటి నిల్వలతో సిద్ధంగా ఉన్నాయి. (మన దగ్గర జాతరలు 2,3 రోజులు జరిగితేనే పరిసరాలు ఎంత అద్భుత్వంగా మారుతాయో మనకు అనుభవమే) అంత శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నారు కాబట్టే అంటువ్యాధులు లేవు. 'కరోనా అస్ట్రో లేదు' ఎవరూ మాస్కులు పెట్టుకోరు. శానిటైజర్ రాసుకోరు. భౌతిక దూరం పాటించడం అసాధ్యం. అదోక అద్భుతం. కరోనా సాకుతో కేంద్ర ప్రభుత్వం వ్యాపారం చేస్తుంది అని రైతులు వ్యంగ్యంగా అన్నారు. తాము సుదీర్ఘ కాలం పోరాటం చేయాల్సి ఉంటుందని అందుకే శాశ్వత ప్రాతిపదికన

టాయిలెట్లు నిర్మిస్తున్నట్లు నవ్వుతూ తెలిపారు.

ఆరోగ్యం-వైద్యం

నిత్యం డాక్టరు, వైద్య సిబ్బంది అందుబాటులో ఉండి వైద్య సేవలు అందిస్తున్నారు.
మందులు ఎవరికైనా
ఉచితం. రహదారులు
అస్పృతులయ్యాయి.
మనం అక్కడ ఉన్నంత
సేపు ఒక జాతీయ
రహదారిపై ఉన్నామనే
స్ఫూర్త కలగదు.

రక్షణ

రిట్రైర్డ్ ఆర్ట్ పోలీసు
అధికారులు వంజాబ్,
హర్యానా యువత కు శిక్షణ ఇచ్చారు. వారితో పాటు స్వయంగా
అశ్విక దశంతో జనం మధ్య, అర్థరాత్రిశ్చ కూడా వారు పహారా
కాస్తున్నారు. అసాంఘిక శక్తులు రాకుండా వేయి కళ్ళతో కాపలా
కాస్తున్నారు. అత్యంత భీదతా వలయం మధ్య పోరాట
శిబిరాలు, నివాసాలు ఉంటాయి. వాళ్ళ కళ్ళగప్పి జోరబడటం
అసాధ్యం. ఇచ్చేవల బీజేపీకి చెందిన వాళ్ళు పాకిస్తాన్ అనుకూల
నినాదాలు ఇస్తుంటే పట్టుకొని దేహస్థి చేసి అక్కడి
పోలీసులకు అప్పగించారు.

క్రు శిక్షణ-ప్రణాళికలు

ప్రత్యేక పోరాటం చేసే వారు
లక్షల్లో ఉంటే, స్వంత గ్రామాల్లో
వ్యవసాయం చేయడం, పక్క వారికి
సహకరించడం, ఉద్యమం ను
ముందుకు తీసుకెళ్ళడం కోసం
ప్రణాళికలు రూపొందించడం, ఆహార
పదార్థాలు, బట్టలు, మందులు, రవాణా
వీర్యాట్లు ప్రతిదీ ప్రణాళికా బద్దంగా
జరుగుతున్నాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వం
వారిని పెరుగిస్తున్నాయి, విచ్చిన్నకారులని,

పాక్, ఛైనా, కమ్యూనిస్టులు, ప్రతిపక్షాల ప్రేరేపణతో ఉద్యమం
చేస్తున్నారని ఎంతగా దుప్పుచారం చేసినా, రెచ్చగొట్టినా వారు
సహనంతో తిప్పికొడుతున్నారు.

పంజాబ్లో ప్రతీ ఇంట్లో ఒక సైనికుడు, ఒక రైతు ఉన్నారు
త్యాగాలకు నెలవులు మా ఇశ్శు. మీరా మమ్మల్ని శంకించేది
అంటూ 25000 మంది సైనికులు తమ శార్య పరాక్రమాలకు,
ప్రాణర్పణకు గుర్తుగా ఇచ్చిన పాత్రతలు, మెడల్లు ప్రభుత్వానికి
వాపసు ఇవ్వడానికి నిర్ణయించుకోవడమే పాలకులకు
ఎదురుదెబ్బు.

దేశవ్యాపితమవుతున్న పోరాటం

పంజాబ్, హర్యానాలో భాటు మధ్యప్రదేశ్, ఉత్తరప్రదేశ్,
మహారాష్ట్ర, రాజస్థాన్లకు పాకింది. దక్కిణాదిలోనూ సమేక్య
ప్రతిఫుటన మొదలైంది. ప్రపంచ వ్యాపంగా సంఖీభావ
ప్రదర్శనలు జరుగుతున్నాయి.

నాయకత్వం

శిబిరాల సమన్వయ కర్తలుగా రిట్రైర్డ్ న్యాయమూర్తులు,
సివిల్ సర్వోట్లు, మాజీ సైనికులు పని చేస్తున్నారు. సమిష్టి
నిర్ణయాలు, వ్యక్తిగత బాధ్యత
అమలు జరుగుతుంది. నిర్ణక్యంగా వ్యవహరించడం
కుదరదు.

బరువెక్కిన గుండెలు...

పిల్లలకు పాతాలు
చెప్పడం తెలిసిన మాకు
నేడు తమ అనుభవాలతో
మాకు, మాలాంటి వారెం
దరికో ఎన్నో గుణపారాలు
చెప్పున్నారు.

అన్నదాతలారా!

నీరవ నిశీధిలోనైనా, వడగళ్ళ వానలోనూ, ప్రచండ భానుడి
ప్రతాపం కానీ, గడ్డ కట్టే చలి పైతం మీ మనో నిబ్బాన్ని
సడలింపు చేయలేదు. మీకు వందనాలు..

మీ మా పోరాటం విజయవంతం కావాలని, ప్రేక్షకులుగా
ఉన్న వారు కదలాలని.. దైతాంగ పోరాటం వర్ధల్లాలని
కోరుకుంటూ బరువెక్కిన గుండెలతో... వెనుదిరిగాము. ★★

ఆడబడ్డలకు భరీపానిద్దాం...

పాపాయి నవ్వులు వెండి వెన్నెల వెలుగులు.. బాలిక మువ్వుల సవ్వడులు ఇంచికి నందనం... ఆడపిల్ల ఇంటికి అందం... కానీ నేటికీ ఆడపిల్ల అనగానే చాలా మంది నెత్తి మీద కుంపటిలా భావిస్తున్నారు. ఆడపిల్ల పుట్టిన దగ్గర నుంచి ప్రతి విషయంలో ఆంక్లులు.. అడ్డంకులు.. అమృ కడుపులో ఊపిరి పోసుకోగానే ఉసురు తీసున్న వారు ఇప్పటికీ లేకపోలేదు.

సందర్భం

భూణ హత్యలు

రాజ్యాంగంలో ఆడ, మగ ఇధ్దరికీ సమాన హక్కులు ఉన్నప్పటికీ, సమాజంలో సమాన హక్కులు కరువుతున్నాయనే చెప్పుకోవాలి. మహిళ గర్భం దాల్చగానే సంతోషించేవారు కొండరైతే.. లింగ నిర్ధారణ చేయించేవారు మరికొందరు. తల్లిదండ్రుల వైఫారి వల్ల ఆడపిల్లల భూమి మీదకు రాకుండానే హత్యకు గురవుతున్నారు. కొందరు లోపాయికారి వైద్యుల వల్ల ఇలాంటి పనులు కొనసాగుతున్నాయి. ఇందుకు సాంకేతిక పరిజ్ఞానం కూడా తోడపుతోంది. 2001 - 2011 మధ్య కాలంలో దాదాపు ఎనమిది మిలియన్ల భూణ హత్యలు జరిగాయని ప్రభుత్వ లెక్కలే చెబుతున్నాయి. 2011 లెక్కల ప్రకారం ఆరేండ్లోపు వయసున్న పిల్లల నిష్పత్తిని పరిగణలోకి తీసుకుంటే 1000 మంది మగ పిల్లలకు 914 మంది ఆడపిల్లలు ఉన్నట్లు తేలింది. 2001లో 1000 మంది మగపిల్లలకు 927 మంది ఆడ పిల్లలున్నట్లు సర్వేలు చెబుతున్నాయి. ప్రస్తుతం 2021కి ఈ సంఖ్య ఏ మేరకు చేరే అవకాశం ఉందో..?

లింగ వివక్క - బాల్య వివాహాలు

లింగ వివక్కతో జరుగుతున్న భూణ హత్యలు ఒక కారణమైతే, పుట్టిన పసి కందులు నెలలు తిరగకుండానే మృత్యుజిడికి చేరుతున్నారు. ఇందుకు అనేక కారణాలున్నాయి. అందులో ప్రధానంగా చెప్పుకోదగినది బాల్య వివాహాలు.. మంచి సంబంధం అనో, దగ్గరి వారనో, వృద్ధుల చివరి కోరిక అనో.. కారణమేడైనా బలవుతున్నది మాత్రం ఆడపిల్లలే.. యుక్త వయసు రాకుండానే బాలికలు పెండ్లిండ్లు చేయడం వల్ల శారీరక ఎదుగుదలకు ఆటంకం, కుటుంబ భారం మీద పడటం, త్వరగా గర్భం దాల్చడం తదితర పరిణామాలు చోటు చేసుకుంటున్నాయి.. ఇలాంటి వారిలో ప్రసవం సమయంలో మరణించేవారు కొండరైతే.. పుట్టిన పసికందుకు సరైన పోషణ అందక నెలల వయసులో చనిపోతున్న వారు కొందరు. ఈ పరిస్థితి తల్లిబిడ్డలిభిడ్రరికీ ప్రమాదకరమే.. భారత ప్రభుత్వం బాల్య వివాహాల నిషేధానికి ఎన్ని చర్యలు తీసుకున్నా.. గ్రామాల్లో ఇంకా కొనసాగుతూనే ఉన్నాయి.

చట్టం...

భూణ హత్యలను అరికట్టేందుకు ప్రభుత్వం గర్భస్థ పిండ లింగ నిర్ధారణ పరీక్షల నియంత్రణ చట్టం 1994లో ప్రీ కానెప్పన్ అండ్ ప్రీ నాటల్ డయాగోప్సిక్ పెక్కిన్ (పెన్డిటీ) అమల్లోకి తెచ్చింది. దీని ప్రకారం స్కూల్ న్యూనింగ్ సెంటర్లు, నర్సింగ్ హౌస్లు నడుచుకోవాలి ఉంటుంది. గర్భాశాఖ అవసరాన్ని బట్టి పిండం ఎదుగుదలకు చెందిన పరీక్షలు మాత్రమే చేయాలి. మరే ఇతర పరీక్షలు నిర్వహించినా కలిన

చర్యలు తీసుకుంటారు.

- గర్భంలోని పిండం ఆడా, మగా అనే విషయాన్ని ఎట్టి పరిస్థితుల్లో బహిర్గతం చేయాలు.

- స్కూల్ న్యూనింగ్ పరీక్షలు నిర్వహించిన మహిళ వివరాలను, పరీక్షలను రికార్డుల్లో నమోదు చేయాలి.

- ఒక రేడియాలజిస్టు రెండుకు మించి స్కూల్ న్యూనింగ్ సెంటర్లలో విధులు నిర్వహించకూడదు.

- లింగనిర్ధారణ పరీక్షలు నిర్వహించి పట్టుబడితే సంబంధిత సెంటర్ రిజిస్ట్రేషన్ రద్దుతో పాటు క్రిమినల్ కేసులు నమోదు చేస్తారు.

- నిజనిర్ధారణ జరిగినట్లయితే చట్టపరిధిలో మూడేళ్ల లేదా అంతకు మించి జైలుశిక్ష రూ. పది వేలు లేదా అంతకు మించి జరిమానా విధిస్తారు.

మార్పు...

తల్లిదండ్రులలో, సమాజంలో చైతన్యం కలిగించడానికి భారత ప్రభుత్వం “నేషనల్ గర్చ్ డెవలప్ మెంట్ మిషన్” పేరుతో ప్రతి యేటా జనవరి 24 తేదీన “జాతీయ బాలికా దినోత్సవాన్ని” ప్రీశిశ సంక్షేమ శాభ ఆధ్వర్యంలో నిర్వహిస్తాంది. దీనిలో బాగంగా బాలికల సంరక్షణ, పోషణ, ఎదుగుదల, హక్కులు, విద్యా, ఆరోగ్యం, మొదలగు అంశాలతో లింగవివక్కత నిర్మాలనకు కొ ల్యాక్ వా లు చేపడుతున్నారు. అయినా మార్పు కొరవడుతోంది.

తల్లి దండ్రులలో, సమాజంలో మార్పు రావాలి. ఆడ, మగ అనే బేధం లేకుండా విద్యా, పోషణ, ఆరోగ్యం, సంరక్షణ మైదానం అంశాలలో సమానవత చూపాలి. బాలికలు అన్ని రంగాలలో రానున్నారు. ఎవరెస్ శిఫరంను అధిరోహించి మాలావత్త పూర్వ లాంటి వారిని ఆదర్శంగా తీసుకోవాలి. ఎందరో మహిళలు క్రిడా, రాజకీయ, సామాజిక, ఆర్థిక రంగాల్లో తనదైన ముద్రను వేస్తున్నారు. బేటీ బచావో - బేటీ పడావో, కళాశలల్లో శాందిముఖర్క, ఊయల మొదలైన ప్రభుత్వాల కార్యక్రమాలు బాలికలకు భరోసా కల్పిస్తున్నాయి.

బాలికలను పుట్టనిద్దాం, బతకనిద్దాం, ఎదగనిద్దాం.

(జనవరి 24 జాతీయ బాలికా దినోత్సవం సందర్భంగా)

- తాటిపాముల రమేష్, 7981566031

వృద్ధావ్యాసాన్ని నిర్దక్షం చేయవద్దు

ప్రతి మనిషికి వృద్ధాప్యం నిరూపయోగమైనది కాదు. అది విలువైన జీవితం. మానవుడు వివిధ దశలు దాటిన తరువాత వృద్ధుడు అవుతాడు. ఆయన లేదా ఆమె తమ జీవిత కాలంలో విలువైన అనుభవాన్ని సంపాదిస్తారు. ఆ అనుభవం భావితరాల వారికి ఎంతగానో ఉపయోగపడుతుంది. ఆ విజ్ఞానాన్ని తక్కువగా అంచనా వేయకూడదు. అందువల్ల వృద్ధులను ఆదరించాలి. వారిని పరి రక్కించాలి. వృద్ధాప్యాన్ని నిర్దక్షం చేయ వద్దు. అనుభవ సారంతో వారు చేపే మాటలను మనం శ్రద్ధగా వినాలి. యువతరం తమ జీవితాలను తీర్చిదిద్దుకునేం దుకు పెద్దవారి మాటలు, ఆలోచనలు ఎంతగానో ఉపయోగపడతాయి. ఈ ప్రపంచంలో ఉన్నత స్థానాలకు చేరుకున్న వారు తమ జీవితసారాన్ని పుస్తకాల్లో నీక్కిపుం చేశారు. వారి రచనలు మనకు ఎంతగానో ఉపయోగపడుతున్నాయి. విజేతలు తమ జీవితంలో కీఫ్షమైన సమయంలో ఎలా వ్యవహరించారు. సంక్లోబ సమయాలను ఛైర్యంగా ఎలా ఎదుర్కొన్నారనే విషయాలు మనకు ఎంతగానో ఉపయోగపడతాయి. జీవితంలో వృద్ధాప్యమంటే నిరూపయోగ మైనదని, నిస్తేజమైన దశ అని చాలా మంది భావిస్తారు. ఈ భావన సమాజంలో ఎల్లెడలూ వ్యాపించి ఉంది. ఇది సరికాదు. కాగా చదువు ముగించడం ఆలస్యమైనవారు ఆలస్యంగా వివాహం చేసుకుంటారు. ఆలస్యంగానే తల్లిదండ్రులవుతారు. మానసిక క్రమశిక్షణను అలవర్యుకున్న వారిలో 60 ఏండ్రుల తరువాతనే వృద్ధాప్య లక్షణాలు స్పష్టంగా కనిపిస్తాయి. చికాగో యూనివరిటీకి చెందిన న్యూగార్డ్స్ లోనే శాప్రజ్ఞరాలు వృద్ధాప్య సంబంధమైన విషయాలపై పరిశోధన నిర్వహించారు. ఈ అంశంపై అనేక నూతన విషయాలను వెల్లడించారు.

ఇంతవరకూ 40 ఏండ్రులకే వృద్ధాప్యం వస్తుందన్న అఖి ప్రాయం మన సమాజంలో చెలామణి అవుతోంది. కానీ అది వాస్తవం కాదు. శారీరక కష్టంపై ఆధారపడి జీవించే శ్రావికుల్లో 40 ఏండ్రుల వయస్సులో వివిధ కారణాల వల్ల శారీరక పటుత్వం సన్న గిల్లడం జరగవచ్చు. దీనినే వారు వృద్ధాప్య చిహ్నాలు అని భావిస్తారు. కానీ వారు మానసికంగా పట్టుత్వం కలిగి ఉంటారు. ఇక విద్యావంతులు, మానసిక శక్తితో పనిచేసే వారిలో ఈ వయస్సులో వృద్ధాప్య చిహ్నలేమి కనిపించవు. నిత్య యవ్వన వంతులుగా కనిపిస్తారు. మనం అనుభవించే భావోద్దేశాలు, టెస్సున్న అన్ని మానసిక సంబంధమైనవే. అనగా మన మనస్సును అదుపులో పెట్టుకుంటే మనం టెస్సున్ బారినపడ కుండా కాపాడుకోవచ్చు. జీవితంలో ఎలాంటి సంక్లోబాన్ని, కష్టాన్పాలన్నాన్ని ఉండగా తమకు వయస్సు మీదపడిన కొణ్ణి లైంగిక పటుత్వం

వికాసం

క్షీణిస్తుందని భావించడం సరికాదని న్యూగార్డ్స్ పేర్కొన్నారు. లైంగిక పట్టుత్వానికి కేంద్రం మనస్సునని అమె వెల్లడించారు. తాము నిర్వహించిన పరిశోధనల్లో ఈ విషయం వెల్లడైందని చెప్పారు. తమ ఉద్యోగ విధులు నిర్వహిస్తున్న సమయాలల్లోనూ, కుటుంబ వ్యవహారాల్లో ఆందోళనకు గురైనవారు తమ మానసిక విశ్వాసాన్ని కోల్పోకూడదు. ఈ ప్రపంచంలో ప్రతి సమస్యకు పరిష్కారం ఉంటుంది. దానిని సాధించే సామర్థ్యాన్ని మనం అలవర్పు కోవాలి. ఈ విషయంలో ఇతరుల సహాయాన్ని కూడా మనం తీసుకోవచ్చు. ఇక జననశక్తి కోల్పోయే మౌనోపాణ్ణ సమయంలో మహిళలు తీవ్రమైన ఆందోళనలకు గురొతారన్న విషయం వాస్తవం కాదని న్యూగార్డ్స్ పేర్కొన్నారు. చాలామంది స్త్రీలు దీనిని స్వల్ప విషయంగానే భావిస్తారని చెప్పారు. తమ పిల్లలు ఎదిగి వేరుగా ఉండడడాన్ని కూడా మహిళలు తప్పగా అర్థం చేసుకోరు. పైగా వారు ఈ విషయంలో ఎంతో ప్రశాంతత పొందుతారని మానసిక శాప్రజ్ఞలు పేర్కొన్నారు. వృద్ధాప్యం వచ్చిన తరువాత మానసిక ఎదుగుదల ఆగిపోతుందని వెల్లడ వుతున్న అభిప్రాయం కూడా సరికాదని వారు చెప్పారు. ఉద్దేశాలకు, ఆవేశాలకు లోనుకూకుండా వాస్తవాన్ని గమనించడానికి, మానసికంగా పరిణాతి పొందేందుకు వృద్ధాప్యం ఏమాత్రం అడ్డుకాదని శాప్రజ్ఞలు స్పష్టం చేశారు. వృద్ధాప్య జీవితం ప్రారంభమైన తరువాత తాము సంతృప్తి కరమైన జీవితాన్ని గడుపుతున్నామని చాలా మంది పేర్కొన్నారు.

వృద్ధాప్యం జుట్టు తెల్లపడడం వల్ల తమకు ఎలాంటి మానసిక ఆందోళన లేదని కూడా వారు స్పష్టం చేశారు. అందుకే మిత్రమా.. వృద్ధాప్యాన్ని చూసుకుని బిడియపడవలసిన అవసరంలేదు. 30 ఏండ్రుల తరువాత మన శరీరంలో అనేక మార్పులు సంభవిస్తాయి. అయితే మానసికంగా ఉత్సాహంగా ఉండ వచ్చు. మనలో కలిగే మార్పులను ఎప్పటికప్పుడు గమనిస్తూ సర్దుకుపోవాలి. ఆందోళన పడవద్దు. ఈ సమయంలో మన లను గురించి ఇతరులు చేసే వ్యాఖ్యలకు విలువ ఇష్ట వద్దు. వాటిని పట్టించుకోవద్దు. వయస్సుమీరిన తరువాత గాంభీర్యాన్ని, హుండాతనాన్ని అలవర్పుకోవాలి. అనవసర విషయాలకు ఉద్దేశ పడవద్దు. మన రోజువారి కార్బూకమాలను ఆందోళనకు తావివ్వుకుండా రూపొందించుకోవాలి. వృద్ధాప్యంలోనూ ఆనందకరమైన జీవితాన్ని గడవడమందరికి సాధ్యమేనని గుర్తించాలి.

- జి గంగాధర్ సిర్పు, 8919668843

నెయ్యెల్‌క

కరుణించిన కిరణం

హోలాపురిలో ఉండే నాగయ్య కడు పేదవాడు. తాతల నాటి చిన్న పూరి గుడిసె మాత్రమే వారికి ఉన్న ఆస్తి. కాలక్రమంలో నాగయ్య గుడిసె చుట్టూ పెద్ద పెద్ద భవంతులు వెలిశాయి. ఆ భవంతులలో ఉంటున్న కొందరు ధనికులు నాగయ్యను తన గుడిసెను తమకు అమ్మవలసిందిగా కోరేరు.

ఇది మా తాతల నాటి ఆస్తి. దీనిని అమ్మడం నాకు ఇష్టం లేదు. అయినా దీనిని అమ్మితే నేనెక్కడ నివసించాలి? అంటూ నాగయ్య తన ఇంటిని అమ్ముడానికి నిరాకరించాడు.

నాగయ్య గుడిసె చుట్టూ పెద్ద పెద్ద భవంతులు ఉండడంతో ఆ ఇంట్లోకి వెలుతురు ప్రసరించక ఎప్పుడూ చీకటిగా ఉండేది. నాగయ్య భార్య రాత్రి పగలూ దీపం వెలిగించి ఉంచినా ఆ వెలుగు ఆ గుడిసెలో ఒక మాలకు కూడా వచ్చేది కాదు.

ఆ గుడ్డి వెలుతురులోనే నాగయ్య భార్య ఇంటి పనులు చక్కబెట్టుకునేది. నాగయ్య కుమారుడు పారాలు చదువుకునే వాడు - చాలా ఇఖ్యంది పడుతూనే.

ఒక మిట్ట ముధ్యాహ్నం నాడు సూర్య కిరణాలు ఎప్పటిలాగే నిట్ట నిలువుగా నాగయ్య గుడిసెపై ప్రసరించాయి. గుడిసె పై భాగంలో చిన్న రంద్రం ఉండడంతో ఒక సూర్య కిరణం ఆ రంద్రం నుంచి గుడిసెలోకి చొరబడింది.

ఆ కిరణం గుడిసెలో ప్రవేశించగానే గుడిసె మొత్తం వెలుగుతో నిండిపోయింది. ఆ వెలుతురులో నాగయ్య భార్య గబగబా ఇంటి పనులు చేసుకోసాగింది. నాగయ్య కుమారుడు ఆనందంగా పార్చు శుస్తుకం తెరిచి చదువుకోసాగేడు.

తన రాకతో ఆ ఇంట్లోని చీకటి తొలగిపోయి వెలుగుతో నిండిపోయిందని గ్రహించింది ఆ కిరణం. తన వెలుగులో ఆనందంగా పనులు చేసుకుంటున్న ఆ ఇంటి వాళ్ళను చూసి ఆ కిరణానికి సంతోషం కలిగింది. అందుచేత అది యిక్కే ఆ గుడిసెలోనే శాశ్వతంగా ఉండిపోవాలని నిశ్చయించుకుంది.

“నీ నిర్ణయం ప్రకృతికి విరుద్ధం. నువ్వు ఇక్కడే శాశ్వతంగా ఉండిపోవడానికి వీల్చేదు. పద మనం యిక్కడి నుంచి వ్యాపోవలసిన సమయం ఆన్నను మయింది” అన్నాయి మిగతా కిరణాలు తొందరపెడుతూ.

“మీరు వ్యాపోండి. నేను రాను. నా కారణంగా ఈ యింటిలోకి వెలుతురు వచ్చి యింటిలోని వాళ్ళందరూ తమ పనులు చేసుకుంటూ ఆనందంగా ఉన్నారు. వాళ్ల ఆనందాన్ని పాడు చెయ్యడం నాకు యిష్టం లేదు” అన్నది కిరణం.

చేసేదిలేక మిగతా కిరణాలన్నీ పడమర దిశగా తమ ప్రయాణం

కొనసాగించాయి. గుడిసెలో ఆ ఒక్క కిరణం ఉండిపోయిన కారణంగా అక్కడ వెలుతురు శాశ్వతంగా ఉండిపోయింది. దీపం వెలిగించకుండానే తమ యిల్లు వెలుగుతో నిండిపోయినందుకు నాగయ్య, ఆయన భార్య, కుమారుడు చాలా సంబర పడిపోయారు.

నాగయ్య ఇంటిలో దీపం వెలిగించక పోయినా పగలూ, రాత్రి ఆ యిల్లు వెలుతురుతో నిండిపోయి ఉండడం ఎలా సంభవించిందో ఆ చుట్టుపక్కల వాళ్లకు అర్థం కాలేదు. ఈ వింత ఏమిటూ అని గుడిసె లోనికి తొంగిచూసిన వాళ్లకి - ఆ యింట్లో ఓ సూర్య కిరణం ఉండిపోవడంతో ఆ యిల్లు వెలుగుతో నిండిపోయిందని తెలిసి పోయింది. త్వరలోనే ఈ వింత విషయం ఊరంతా పాకి పోయింది. నాగయ్య తన యింటిలో ఓ సూర్య కిరణాన్ని బంధించేశాడన్న వార్త ఆ దేశాన్నిలే మహారాజు వరకూ వెళ్లిపోయింది.

ఈ విచిత్రం ఏమిటో చూసి రమ్మని రాజుగారు తన మహా మంత్రిని పంపిఁతే ఆయన నాగయ్య యింటికి వచ్చి చూసి వెళ్లి “నిజమే ప్రభూ” అని చేప్పేదు.

“మహారాజులం మేము ఉండగా ఆ కిరణం ఓ పేదవాడి గుడిసెలో ప్రకాశించడమేమిటి? తక్కణమే ఆ కిరణాన్ని రాజ మహాలుకు తరలించే ఏర్పాట్లు చేయండి” అని ఆజ్ఞాపించారు మహారాజు గారు. మహామంత్రి కొందరు పైనికులను వెంట తీసుకుని నాగయ్య యింటికి వెళ్లి గుడిసె పై కప్పు నుండి కిరణాన్ని పెకలించి ఒక పేటికలో ఉంచి రాజబవనానికి తరలించాడు. తిరిగి నాగయ్య గుడిసెలో చీకటి అలముకోవడంతో ఆ కుటుంబ సభ్యులు విచారంలో మునిగిపోయారు.

రాజుగారి ఆజ్ఞ ప్రకారం ఆ కిరణాన్ని ఆయన ఆంతరంగిక మందిరంలో అమర్చారు. కానీ అక్కడ ఆ కిరణం తన వెలుగును ప్రసరించలేదు. రాజు గారు ఆశ్చర్య పోయారు. ఓ పేదవాడి యింటిని వెలుతురుతో నింపిన కిరణం తన మహాలులో ఎందుకని వెలుగు ప్రసరించలేక పోయిందో ఆయనకు అంతు బట్టలేదు. ఎన్ని రోజులు వేచి చూసినా ఆ కిరణం నుండి కొంత అయినా కాంతి ప్రసరించ లేదు.

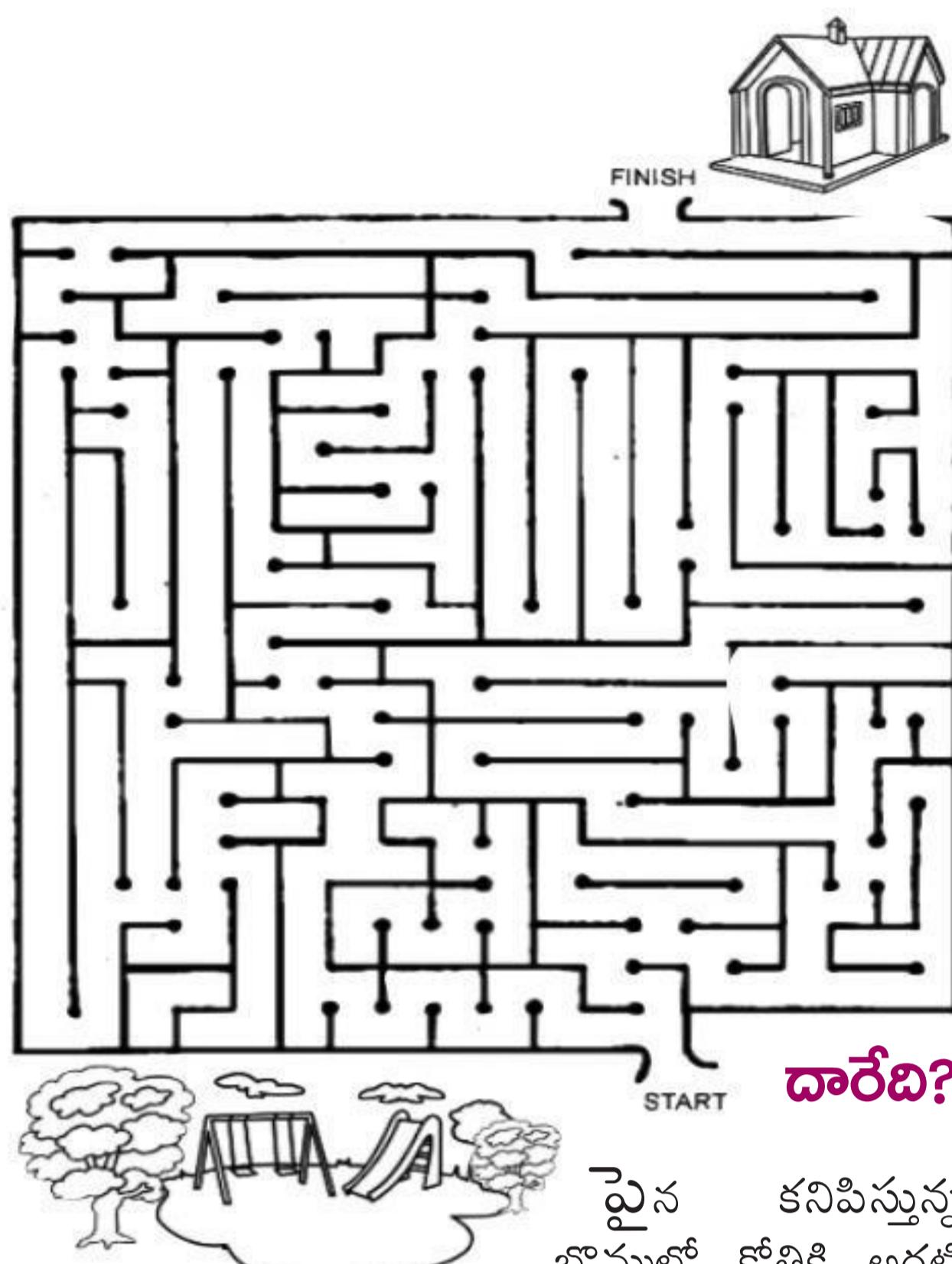
నిరాశ చెందిన మహారాజు చివరకు ఆ కిరణాన్ని తిరిగి నాగయ్య యింటికి చేస్తుమని ఆదేశించారు.

మహామంత్రి భటులతో ఆ కిరణాన్ని తిరిగి నాగయ్య యింటిలో అమర్చగానే ఆ గుడిసె వెలుతురుతో నిండి పోయింది. ఆ కిరణం తిరిగి తన కాంతితో ఆ యింటిని నింపేసింది.

ఈ విషయం తెలిసిన రాజు గారు చిరు మందహసం చేశారు. “మంత్రివర్యా! నాగయ్య తన యింటిలో పెద్దపెద్ద దీపాలు అమర్చుకునే స్థోముత లేనివాడు. అందుకే ఆ కిరణం జాలితో ఆ పేదవాడి గుడిసెలో ఎంతో వెలుగు ప్రసాదించింది. కానీ మహారాజులమైన మేము మా మహాలులో ఎన్నో పెద్ద పెద్ద దీపాలు అమర్చుకునే శక్తి గలవారము గదా. అందుకే ఆ కిరణం మా మహాలులో తన కాంతిని ప్రసరింపజేయలేదు. కిరణం తీసుకున్న నిర్ణయం సరైనదే” అన్నారు మందహసంతో. అర్ధమైనట్లు తల పంకించారు మహామంత్రి.

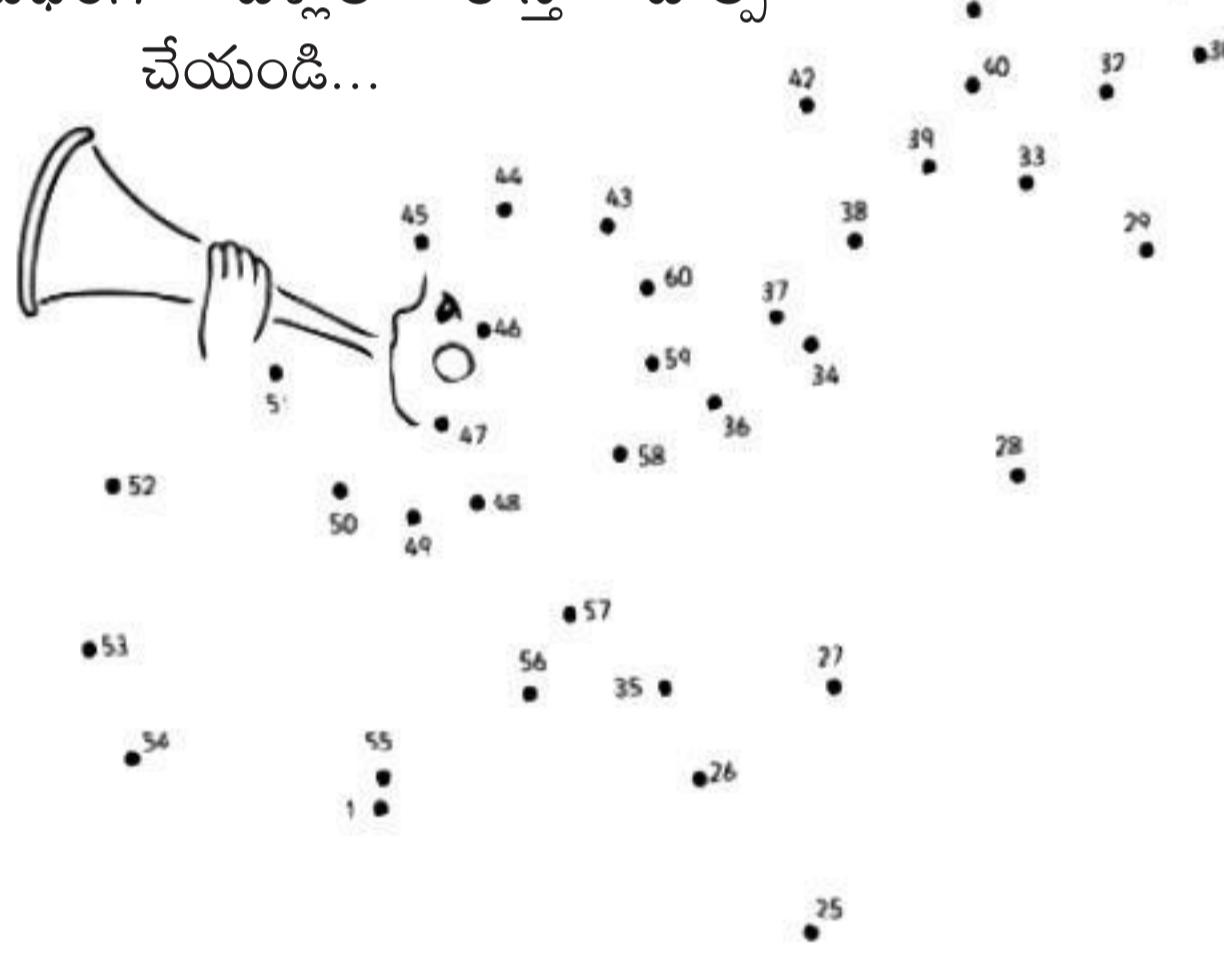
- కోనే నాగ వెంకట అంజనేయులు

దారేబి?

వైన కనిపిస్తున్న
బొమ్మలో కోతికి అరటి
పండు కనిపిస్తుంది కానీ ఎలా
వెళ్లాలో దారి తికమకగా ఉందట.. ఏ
విధంగా వెళ్లాలో కాస్త హెల్ప్
చేయండి...

చుక్కలు కలుపండి వైనున్న ఆకారం పూర్తిగా లేదు. ఆ
స్థానంలో చుక్కలు, పక్కన
అంకెలున్నాయి. చుక్కలు కలుపుకుంటూ వెళ్లే పూర్తి ఆకారం
వస్తుంది. ఓ సారి ట్రై చేయాలి..

శుభ్రి గిలఫర్ బుడ్జోడి తెలివి - 24

సెలవుల్లో చార్యునార్ వద్దక్కా, మన బడిని
చూస్తామారా! చూస్తాం!

తేడాలు వైన కనిపిస్తున్న రెండు బొమ్మలు చూడానికి
ఒకేలా ఉన్న కానీ వాటిలో ఐదు తేడాలు ఉన్నాయి. అవి
ఏంటో కనిపెట్ట గలరేమో ప్రయత్నించండి చూద్దాం..

$$\text{○} + \text{○} = 10$$

$$\text{○} \times \text{□} + \text{□} = 12$$

$$\text{○} \times \text{□} - \text{△} \times \text{○} = \text{○}$$

లెక్క తేఱండి $\text{△} = ?$

వైన కనిపించే బొమ్మలో కొన్ని వృత్తాలు, చతురణ్ణకారాలు,
త్రికోణాలు వున్నాయి. ఆయా ఆకారాలను కూడిగా,
తీసివేయగా, హెచ్చించగా వచ్చిన సమాధానాలను బట్టి
త్రికోణం ఆకారం ఏలువ ఎంతనో కనుగొనగలిగితే ‘?’ దగ్గర
సమాధానం ఎంతనో తెలిసిపోయినట్టే... ప్రయత్నించండి..

రవిమారుత్ కవిత్వం - కోపోద్రిక్ స్వరం

కొంత అలసత్వాన్ని
ప్రదర్శించినప్పుడు, ఆదిపత్వాన్ని
చెలాయించినప్పుడు, ఉన్నది లేనట్టుగా,
లేనిది ఉన్నట్టుగా స్ఫ్ట్యూంచినప్పుడు
సహజాతి సహజంగా లోలోపల
సంఘర్షణ మొదలవుతుంది. స్వరం
మారుతున్నది, ఆ తరం మారుతున్నది'
అన్నట్టుగా ఉద్దిక్తతా స్థితిలోకి పరిస్థితులు
నెట్లివేయబడతాయి. అప్పుడు కవిత్వం
తన పనికి గొంతుకనిచ్చి పదమయ్యి
వాక్యముయ్యి కాగితాలపైన
నిలచుంటుంది. ఇలా “కోపోద్రిక్ స్వరమై”
మన ముందుకొన్నుంది.

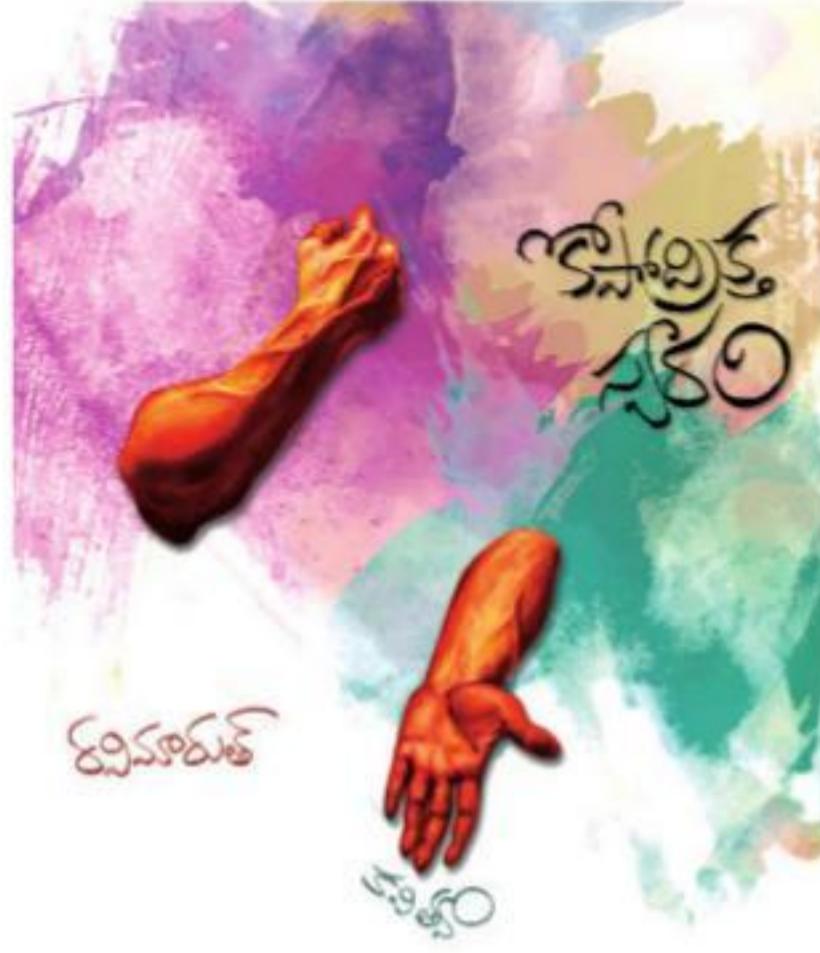
ఇందులో ముఖ్యంగా కరోనాతో
ముడిపడిన సామాజికాంశాలు, పూర్తి
రాజకీయపరమైన అంశాలను ఎక్కువగా
చూడవచ్చు. ప్రాపంచిక విషయాలను
కవిత్వికరించారు. కరోనా పరిస్థితుల్లో ప్రజల జీవనవిధానం
ఎలా అతలాకుతలం అయింది. ప్రభుత్వం, పాలకుల నిర్దక్క
ధోరణి ఎలా ఉందో కవి తన కవితల్లో స్పందన రూపంలో
తెలియజేశారు. నేటి పాలకుల తత్వాన్ని ఎండగడుతూనే
మనిషి ఏ వైపుగా మొగ్గ చూపుతున్నాడనే సందర్శాలను
కూడా కవిత్వికరించాడు. పూర్తిగా సామాన్యాన్ని వైపుగా
నిలబడ్డ కవిత్వమిది. రవిమారుత్ కవిత్వంలో కొన్ని వాక్యాలు
సూటిగా, నేరుగా ఉంటాయి. కొన్ని వాక్యాల్లో అసంకల్పిత
ప్రతీకార చర్య ఉంటుంది. కొన్ని వాక్యాల్లోని కవిత్వం
పారకుల్ని మరింతగా ప్రభావితం చేస్తుంటుంది.

వెంటాడే వాక్యాలు

1. మరింత పిరికివాడివి కనిపించనిదానికి
దడుచుకునే వాడివి ఓజోన్ పొరకందుకు
బొక్కపెట్టావ్ పగడాల దీవులనెందుకు పాడుబెట్టావ్
జీవజాలాన్నంతా బొందబెడితే మరి నేనెక్కడ
బతకాలి అందుకే నిన్ను వెతుక్కుంటూ వచ్చా
(రసాయనిక గౌలుసు; పేజీ: 55)

ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో మనం ఎదుర్కొంటున్న
సమస్యలపట్ల కనువిప్పు కలిగించే మాటలివి. ఇంకా
మునుముందు ఎదుర్కొబోయే సంఘటనలకు జాగురుకణు
నేర్చేవి. ఇందులో వైరస్ ను ఆధారంగా చేసుకొని కవి ఈ
వాక్యాలు రాశాడు. వైరస్ ను పైతం కబళించే విధంగా
మానవుని ప్రవర్తన ఉన్నదన్న పరోక్షత ఈ వాక్యాల్లో
కనిపిస్తుంది. ఈ వాక్యాలు తప్పనిసరిగా అందరం దృష్టిలో
నిలుపుకోదగ్గవి.

2. మార్యాలైనా, మొఫులైనా యుపిల అయినా ఎస్టీల
అయినా రాజ్యపాలనతో మాకు చుట్టరికం లేదు పన్నులు
కట్టటమే ప్రజల డిఎన్వె!

(అసంకల్పిత ప్రతీకార చర్య;

పేజీ: 71)

ఆనాటి రాజరిక వ్యవస్థ నుండి,
ఈనాటి ప్రజాస్వామ్యంను పోలిన వ్యవస్థ
వరకు పరిస్థితులు మారలేదు. రాజులైనా,
నాయకులైనా సామాన్యాని మీదనే
భారాన్ని మోపుతున్నారన్న విషయం
అందరి దగ్గరకుదాదాపు చేరుకుంది. కవి
ఇక్కడ ఎవ్వరైనా పర్సేదు కానీ మేలు
చేసేవాడే అనులైన నాయకుడు అన్న
విషయాన్ని బలంగా ఈ వాక్యాల్లో
నిర్మించాడు. వాస్తవాన్ని కుండబడ్డలు
కొట్టాడు.

3. అనుభవాన్ని దేస్తీ

పలవరించకుండా అనుభూతిని ఎన్నడూ
కలవరించకుండా ఊరికే చరిత్ర సాగదీస్తూ

భయంతో గొఱక్కుంటావ్ కాళు

ప్రచేతులూ మునగదీసుకొని సణుక్కుంటావ్ కెతుక్కునే
చోటు; పేజీ: 167)

మనిషి ప్రేరణను పొందాలి. తాను జీవితంలో పొందిన
అనుభవాలను అందరికే పంచాలి. ఎప్పుడూ గతించిన
విషయాలనే ఊరికే పలకకుండా కొంత చైతన్యాన్ని కూడగట్టు
కోవాలి. మనల్ని మనం సరిటైన రీతిలో దొరకబుచ్చు కోవాలి
అంటూ కవి రాసిన ఈ వాక్యాలు గుర్తుంచుకోదగినవి.
ఇందులో కవి అనుభవాలనే కాదు, అనుభూతులను కూడా

గుర్తుతెచ్చుకోవాలి అన్ని మాటలు మరింత
ఆకట్టుకుంటాయి.

4. గరికపూల పరుపు మీద/ కునుకుతీసిన

గుర్తు విరబూసిన నల్లతుమ్మువనంలోను
/ఆడుకున్న జ్ఞాపకం కందిపూలచేలలో విత్తుకున్న
/ దాగుడుమూతల అనుభవం పత్తిబేళ్ళ మీద
జత్తిగిల్లి పెంచుకున్న/కబుర్ల కాలక్షేపం

(జీవతనం; పేజీ: 246)

ఏ కవికైనా జీవితంలోకి అంతసపరీక్షణగా చూసుకోవటం
అలవాటు. అలా చూసుకోవాల్సిన అవసరమూ తప్పనిసరి.
అప్పుడప్పుడు చిన్నతనంలోకి, చదువునే రోజుల్లోకి అలా వెళ్ళి
రాకపోతే మనసు మనుషులా ఉండడు. అలా వెనక్కి వెళ్ళి
వచ్చిన ప్రతీసారి కొత్తదనం నిండుకుంటుంది. అందుకే కవి
ఈ వాక్యాల్లో తడి తడి జ్ఞాపకాలను గుర్తు చేసుకుంటున్నాడు.

ఇంకా ఈ కవిత్వంలో ఇలాంటి వాక్యాలు చాలా ఉన్నా
కొన్నింటినే పరిచయం చేస్తున్నాను. మిగిలినవి
ఇంకా పారకులు వంతు. ఒక్కమాటలో
చెప్పాలంటే రవిమారుత్ కవిత్వం రోజు రోజుకు
పదునెక్కుతున్నదని మాత్రం చెప్పగలను.

- తండ హరీష్ గాడ్, 8978439551

కథానిక

ఉరుకోవే...

అందరూ పండగ హడావిడిలో ఉన్నారు. నేను మాత్రం యథావిధిగా నాతఫీన్ షైళ్ళతో బస్సెక్కాడు. ఇదే భావందివాల... కానేపటికి పుస్తకాన్ని నా మొకంలోకి దూర్చి లోకాన్ని చదువుతున్న వాకు ఆశ్చర్యం

బస్సుంతా నిశ్శబ్దం... నేను బస్సు అంతే. కానీ నడుస్తుంది చివరకు డ్రైవర్ కండక్టర్ కూడా లేరు. ఏమైపోయారు ఏమో తెలియదు.

చల్లగాలైతే వస్తుంది. రోజు నేను చూసే చెట్లు మొక్కలు పూలు వాటి స్థానాల్లో అవి ఉన్నాయి.

మనుషులే కనపడట్టేదు. పుస్తకం వైపు చూసాను నేను చదువుతున్న కథ పేరు స్వేచ్ఛ. అందులో అమ్మాయి భాను నా

ముందు సీట్లోకొచ్చి కూర్చుంది.

చాలా దైర్యవంతురాలు. కానీ పాత్ర ఇలా రావడం నా వెనుక సీట్లో మోహన్ చివరి సీట్లో నీతమ్ము.

కిటికీ	దగ్గర	సీట్లో
కుటుంబరావు....		కళ్ళు
నులుముకున్నా		ఎదో
జరుగుతుంది. వాళ్ళావరు నన్ను		
చూడట్టేదు నాతో మాటల్లాడను		
లేదు. పుస్తకం మూసేసా.		
అయినా కథలో పాత్రలు		
పోవట్టేదు. భానుని పట్టుకోడానికి		
ముందుకు వంగాను చేయి తగిలి		
తగలగానే తను బూడిదలా		
మారిపోయింది....		

ఏడుపు వినవస్తోంది సీతమ్ము కుటుంబరావు ఏడుపులవి. కథలో భాను బానే ఉంది ఇక్కడేమైంది అనుకున్నాను. మోహన్ మాత్రం నింపాదిగా సిగరెట్ తీసి కాలుస్తున్నాడు పొగ్రెంగటం బన్సలో నిషేధం. అతని వైపు తిరిగి చెప్పాను. విన్నాడో లేదో తెలీదు కానీ బూటు కింద పీకను నలిపేసి సీతమ్మతో చెబుతున్నాడు.

నా త్వేప్పిమి లేదమ్మా భానుకు స్వేచ్ఛ కావాలి. అది కూడా నా ద్వారా కావాలట. నవ్వ తెప్పిస్తుంటాయ్ ఇలాంటి విషయాలు. సమాజం వేరు

జీవితం వేరు. ఈ ఆడవాళ్ల ఎలా తెలుసుకుంటారు. అయినా కొడుకుని వదిలేసి ఆ అమ్మాయిని సపోర్ట్ చేయడం ఎంతవరకు సమంజసం అని చెబుతూ మోహన్ నావైపు చూసాడు. నాకు కాస్త భయమేసింది. బోమ్మలా ఉండిపోయాను.

భాను నువ్వుట్టు జరగాలంటే మనం 2050లో ఉండాలి. ఇది 2021 ఇంకా అంటున్నాడు మోహన్.

నేను భానునేంటి.. కొంచెం దడగానే మోహన్ అని పిలిచా. నన్నింకా కన్నిన్న చేయకు. అది పాసిబుల్ కాదు ఉద్యోగం పేరుతో నీకు నచ్చినవన్నీ చేస్తానంటే ఉరుకోను. ఆడ పుట్టుక నీది don't forget.... నన్ను కోపంగా చూస్తూ అంటూనే ఉన్నాడు.

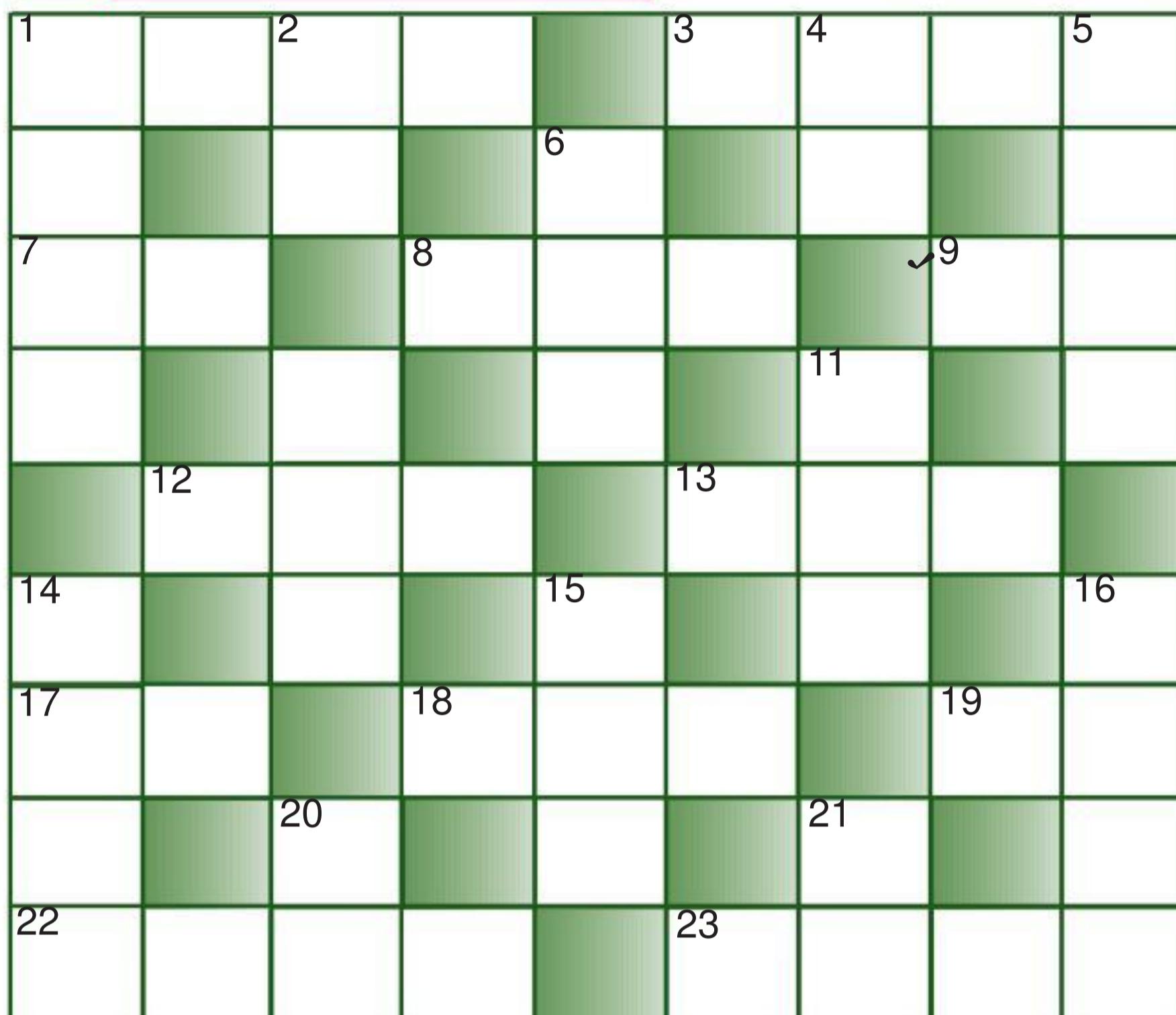
నేను దిగాల్చిన స్టేజీ వచ్చింది ఆ మూడు పాత్రలు ఇంకా బన్ లోనే ఉన్నాయ్ నేను మాత్రం బన్ దిగి స్థాల్లోకి నడిచాను..

.....

- సుభాషిణి తోట

వదకేళ 288

- సుధామ

ఆధారాలు

అడ్డం

- జీవితాన మరువలేము ఒకే ఒక్క రోజు అదే... (పాట వుంది) (4)
- ఊరికి తెలియజేయుట,

మెఱవడి పోవు (4)

- నక్కతము (2)
- మీరు తాకం అన్నా జండాగా చిరికొచ్చేది అదే! (3)
- చోటు (2)
- బండి (3)

13. హలు ముందు ఓ అక్షరంతో మృగరాజులు (3)

17. ఈమె చంచలయట! (2)

18. ఇల్లు (3)

19. యంత్రము (2)

21. రిపబ్లిక్ (4)

23. దేశ ప్రథమ పౌరుడు! (4)

నిలువు

1. పెద్దతనం, గౌరవము (4)

2. యంత్రపు మనిషి (2)

4. రాత్రి (2)

5. ముందుకు పోవవాడు (4)

6. శార్యము (3)

10. ఇబ్బంది, ఇరుకు, కలినము (3)

11. హిందీ కథ (3)

14. తలకు చుట్టుకునే వస్తుము (4)

15. మోము (3)

16. వేరేవారి మొగుడు కాదు

మాట నిలుకడ, నమ్మకము (4)

20. జీవాత్మ పరమాత్మలకు బేధము చెప్పడం (2)

21. కోఱ, పల్లు (2)

గమనిక

► సమీక్షకోసం పుస్తకాలు పంపే రచయితలు, ప్రచురణ కర్తలు రెండు ప్రతులు పంపించాలి.

► రచయితలే సమీక్షలు రాయించి పంపకూడదు.

► పుస్తకాల మీద సమీక్షలకు సంబంధించి సంపాదకులదే తుది నిర్దయం. ఈ అంశంపై ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలకు, ఫోస్టలో సంప్రదింపులకు తావు లేదు.

చిరునామా : సోపతి, నవతెలంగాణ, ఆదివారం సంచిక, ప్లాట్ నెం. 21/1, ఎం. పెచ్. భవన్, ఆజమాబాద్, ఇండప్రియల్ ఏరియా, బాగ్లింగంపల్లి, ప్రైపరాబాద్ - 500020

వదకేళ- 287 జవాబు

1	వ		2	కా	ల	3	ము		4	సే		5	పో
త్వ			టు			మ			న	వ		ల	
ర			7	క	ప్ప	దా	టు					కు	
ము	9	ది								10	పో	లు	
	11	గు	లా	12	బీ		13	ఉ	ద్వ	తి			
కా	లు			గ			లూ			15	క	16	ల
ల				17	ము	18	ఖు	చి	19	త్రం		వ	
చ	ర	21	ఖూ			రూ			శ		ణ		
క్రం		దీ				22	రం	డం	క			ము	

వదకేళి పజిల్ని పూర్తి చేసి కరెక్ట్ సమాధానాలు రాసి పంపిన వారి పేర్లు ప్రకటిస్తాం.

కవితా ప్రస్థానం - సమాజ చైతన్య భాషాం

తెలుగు సాహిత్యమునకు వేల సంవత్సరాల చరిత్ర ఉంది. తెలుగు సాహిత్యం సమాజంలోని అసమాన తలను తొలగించడంలో జగతిని జాగ్రత్తం చేయుటలో విశేష ప్రాముఖ్యత కలది. ఈవిధంగా తెలుగు సాహిత్యం ఎన్నో డా. రాములు”

ప్రక్రియలలో సమాజ శ్రేయస్సుకు ఉపయోగ పడుతుంది. ఆ ప్రక్రియలలో వచన కవిత ఒకటి.

అటువంటి వచన కవితాన్ని ఎంచుకొని కలం అనే హలాన్ని చేతబట్టి అక్షరాలనే విత్తులతో సమాజ శ్రేయస్సుకు కవితా ప్రస్థానాన్ని మొదలుపెట్టిన డా.యం.రాములు ఎంతో హర్షణీయుడు.

విశ్రాంత ఉపాధ్యాయుడిగా తన జీవిత అనుభవంలో ఎదురైన ఎన్నో సమస్యలను ప్రస్తుత పాశ్చాత్య కాలంలో ఎదురవుతున్న సమస్యలపై సమాజ హితాన్ని కోరుతూ జన చైతన్యమే విధిగా డా.యం.రాములు సంధించిన బాణమే ఈ కవితా ప్రస్థానం.

“ఈ కవితా ప్రస్థానం” కవితా సంపటిలో ప్రస్తుత లోకాన్ని పీడుస్తున్న కరోనా గూర్చి మానివాళి గ్రహచారం భాగలేక కరోనా శని గ్రహణం పట్టిందని మనిషి బుతుకు దినదిన గండంగా మారిందని చాలా చక్కగా వర్ణించారు.

“కరోనా రాకతో విద్యార్థుల చదువులు అటకెక్కాయని అన్ని కార్యాలు కట్టిపెడితిమి పూట గడవక ఇబ్బంది పడితిమి నీ రాక మాకు గండం నీకెప్పుడు యమగండం అంటూ కరోనాపై విమర్శనాత్మక భాషణం వదిలాడు”

“సంప్రదాయ రక్షణ కవితలో పాత ఆచారాలకు పాతరేసి కొత్తవాటికి పునాదివేసి రోగాల రొంపిలో మనిషి అస్తిత్వమే ప్రశ్నార్థకం అంటూ మన సంప్రదాయల విలువను తెలిపారు”.

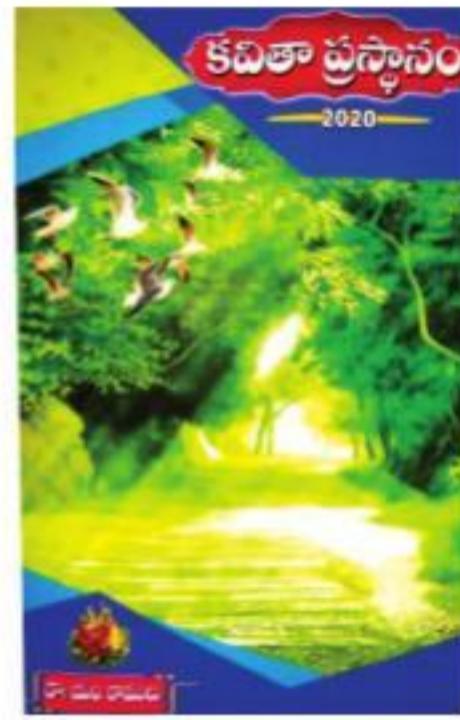
“విదేశీ కంపెనీలకు వింజామరలు ఆపేసి స్వదేశీకి పట్టం కడితే ఆర్థిక వ్యవస్థ గాడిన పడడా సమస్తం దాసోహమవ్వదా అంటూ జన జాగ్రత్త పరిచారు.”

“వెనకేసుకున్న సొమ్ము వెంటరాదని తెలిసి అవినీతి సొమ్మకై అప్రాయ చాచి అపకీర్తి పొందేరు ఇక్కెనెన మారరా అంటూ సరైన ప్రశ్న కవితాస్త్రాన్ని మానవాళిపై ఎక్కుపెట్టాడు.”

“అమోఫుఫైన ఆయుధ సంపత్తి సంగ్రామంలో హోరాడే కండబలం గుండెబలం గల సైనిక శక్తి దేశానికి శ్రీరామరక్ష అని సైనికులే మన సంరక్షకులని చక్కగా కవితలో విశ్లేషించారు”

సమీక్షలు

“విభిన్న సంస్కృతుల మేళవింపు ఇతిహాసాల పుట్టినిల్లు వేదాలు వెలిసిన పుణ్యభూమి కశలకు కాణాచి నా జన్మభూమి అని దేశభక్తిని చాటారు

“పేదధనిక భేదాలు కులమత అంతరాలు చూడక కలసిమెలసి ఆడుకున్న బాల్యస్నేహమే అద్భుతం అని స్నేహ గాఢతను తెలపారు”

“అజ్ఞానాంధకారాన్ని పోగొట్టి విద్యార్థుల్లో విజ్ఞాన జ్యోతిలులు వెలిగించి పాత్రదారుల్లి సమాజ సూత్రధారులుగా మలిచే విజ్ఞాన భాండగారాలని ఒక గురువుగా డా.యం.రాములు గారు గురువులకి కవితలో అగ్రతాంబూలం వేశారు.”

“ఇంటికి దీపం ఇల్లాలు ఆత్మియత అనురాగానికి ప్రేమాభి మానాలకు నిలువెత్తు

రూపం, ఆమె సేవలు అనిర్వచనియమని సేవమూర్తి ఇల్లాలి గొప్పతనాన్ని కవితలో వర్ణించి తాను స్త్రీమూర్తి సేవకుడినని చాటుకున్న స్త్రీవాదకవి రాములు”

ఈ విధంగా ఈ కవితా ప్రస్థానంలో రాములు రాసిన ప్రతి కవిత ఒక ఆణిముత్యంగా సమాజ హితాన్ని కోరేదిగా వర్తమాన జీవితాలను ప్రభావితం చేసేదిగా యూవతరానికి మార్గ దర్శకంగా ఉన్నాయనడంలో ఎటువంటి అతిశయోక్తి లేదని చెపువచ్చు

అయిన కలం నుండి కవితా ప్రస్థానం కవిత సంపటే కాక రామభాషితాలు, సిసింద్రుల కథలు, పాలమూరు చరిత్ర- సంస్కృతి, సక్షేస్సుపుల్ టీచర్, జ్ఞాపకశక్తి పెరగాలంటే లాంటి ఎన్నో గ్రంథాలను రచించి సమసమాజ నిర్మాణానికి తన వంతు సహకారం అందించి ఆంధ్రప్రదేశ్ పూర్వ ముఖ్యమంత్రులు రామూరావు, చంద్రబాబునాయుడి నుంచి సత్యరాలు అందుకున్నారు. వీటితో పాటు ఎన్నో సన్మాలూ పొందారు.

“ఆయన రచనల పరంపర ఇలాగే సాగుతూ కలంలోని సిరా ఇంకేదాక సమాజ కొవ్వు కరిగి సమాజ చైతన్యం జర్గేదాక రాస్తూనే ఉండాలని ఎన్నో సాహితి సత్యరాలు వరించాలని ఆశిస్తూ...అభినందనలతో అక్షరాప్రమాల...”

- డి.అమీర్, 9642480702

నా ఏకాంత పరిమళం.. కవితం, రచయిత : యక్కులూరి

శ్రీరాములు, పేజీలు : 104, వెల : రూ. 150/-, ప్రతులకు : శ్రీ ప్రచురణలు, 12-3-257, సిక్కు క్రాన్, సాయి నగర్, అనంతపూర్ - 515001, అంధ్రప్రదేశ్. సెల్ : 9985688922; అన్ని ప్రముఖ పుష్టక దుకాణాలలో..

అందుకున్నాం

రామచిలుక (పిల్లల కథలు), రచయిత : చెన్నారి సుదర్శన్, పేజీలు : 116, వెల : రూ. 80/-, ప్రతులకు : చెన్నారి సుదర్శన్, 1-1-21/19, శ్లోట్ నెం. 5, రోడ్ నెం.1, శ్రీ సాయి లక్ష్మీ శోభా నిలయం, రామ్సనరేష్ నగర్, ప్రైదర్ నగర్, ప్రైదర్బాద్ - 85. సెల్ : 9440558748

మోయలేని వెలుగే...

నువ్వాడుతున్న
జీవన
వైవిధ్య శకలాలకు
సృష్టిస్తున్న కాల్పనిక
లోకాల
పునాదులకు
జీవితం బండి ఇరుసుకు
తైలం లాంటి ఒకడు
అక్కడ ఉద్యమంపులి నెక్కి
చలిలో వేగపోతూ
వెనుదిరిగి చూడకుండా
నడుస్తున్నాడు

ప్రతి మొలకలో
ఆకుపచ్చగా కనిపించేవాడు
ప్రతి కిరణంలోని
ప్రాణ ధాతువుగా నిలిచేవాడు
శిశువు నుండి పశువు దాకా
అనివార్యంగా బతుకాల్పిన
అన్ని రెప రెపలకు
కన్ను లాంటి వాడు...

పీరం దిగలేని అనాగరికతకు
ఇది వణికించే ప్రశ్న?
అధికారం గుడ్డితనానికి
ఇదోక మోయలేని వెలుగే...

- డా. కాంచనపల్లి గోరా, 9676096614

పిడికిలెత్తున హాలాలు

సరిహద్దుల్ని చెరుపుకుంటూ
మట్టిపాదాలన్నీ తమ ఊపిరులను
ఉక్కతో రంగరించుకుంటూ
విరిగిన మనసులను
ఎర్ర రంగులో ముంచుకుంటూ
కార్బోరేట్ గాలుల ముక్కుమూయటాన్నికై
కవాతు సాగిస్తున్నాయి..

కడుపులో పేగులను దున్నిదున్ని
అలిసిన హలాలన్నీ ఎరుపెక్కిన కిరణాలై
ఎదురొడ్డి నిలిచేది
నేలమ్మ కన్నీరు తుడువటానికేగా?

పచ్చని ఆశలన్నీ ఎర్రగా
ఆవిరైపోయేది దేశపు ఆత్మగా మిగలటానికేగా?

తలెత్తిన విత్తనాలన్నీ
పంటగామారేది
జాతికి లిబువ్వ భిక్కలి పెట్టటానికేగా?
హలాల కవాతులన్నీ గర్జుగుడిని చీల్చకముందే
కండ్లు తెరవండిదేశ తెరచాపల్లారా ?
పల్లెవెన్ను విరిచింతర్యాత
దేశపు వెన్నెముక ఇంకెక్కడిది?
బుర్రపెట్టి ఆలోచించండి
సరంగులారా...!

తనగుండెను మత్స్యపు గుడిగా చేశాడేగాని,
గుండెకాయను అమ్ముతనే
పక్క వ్యాపారి కాదు..
తెలుసుకోండి కబోదుల్లారా...!?

- సోంపాక సీత, 8639311050

నవ చైతన్యం!!

స్వాతంత్ర భారతావనిలో
గణతంత్ర నవోదయం
ప్రభవించిన ఘడియలివి!
సర్వసత్తాక స్వాతంత్ర దేశంగా
సామ్యవాద లోకిక పరిణితితో
ప్రజలచే ప్రజలే పాలించు
పారదర్శక పరిపాలనా తేజంగా
ప్రపంచ పటంపై భారత్ ఈ
సూర్యబీంబంలా ఉదయించిన
మహేశ్వర మధుర ఘట్టం ఇది!
సంపూర్ణ స్వరాజ్య తీర్మానాన్ని
వలసవాదుల గుండెల్లో
తూటాలా పేచ్చిన దినాన్నే

గణతంత్ర దినోత్సవంగా
మల్చుకోడం ముదావహం..
కుల మత ప్రాంత గోడలే కదా
ఈ జాతిని నిర్మిర్యం చేసి
పరాయి పాలనకు దారి
తీసేంతగా దోహదపడ్డాయి!
వాటిని కూలదోసి నవభారతాన్ని
లిఖించడానికి జనగణమన..
అని ఎలుగెత్తి చాటడానికి
ఈ గణతంత్ర సూర్య మన
జాతికి నిత్య చైతన్యమవాలి..
జై జవాన్ జై కిసాన్ అని
ఎలుగెత్తి చాటాలి...!!
(రిపబ్లిక దినోత్సవం సందర్భంగా...)

- భీమవరపు పురుషోత్తం, 9949800253

ఏ మారే కాలం...

సూత్రంటె గిది వాతావర్ణం మారేటి కాలం
లెక్క గొడ్డంది సైదులు..

అవ్ దానేలన్నా గిది సలి నుంచి ఎండకాలానికి
తిరిగుతన్న రోజులు గదా.. పగలేమో ఎండ
పొద్దుగూకిన కాడికెల్లి భారెడు పొద్దెక్కేదాంక సలి...
ఎండకేడుద్దునా సలికి సద్దునా అన్నట్టుంది....

ఏహా నేనన్నది గ వాతావర్ణం గురించి గాదు
బై.. మళ్ళీ ఇంగేంబేచన్నా... ఆడ, అమ్రికాల, ఈడ
డిలీల, ఇగో మన రాష్ట్రంల రకరకాలుగా రంగులు
మారతన్నట్టు గానొస్తలేదా దాని గురించి
అంటన్న..

ఏమానే అన్న అంతో ఇంతో మనూళ్ళి ఏడు
దాంక తర్వాతులు సదువుకున్నోనివి నువ్వేనాయె
నీకెర్రైనన్ని సంగుతులు ఎవుళకెర్రైతయి గానీ
అదెట్టే నువ్వే జెప్పురాదే..

పెద్ద దొర కుర్రీ క్యాలీ జేసిత్తడని పెచారం
జోర్రు సాగుతాందిగదా..

ఆ.. అయితే..

అయితేందివా గది గాదా మార్పు..

అది మారుపెట్టెతది..

ఏం ఎందుగ్గాది ..

కాది..

అదే ఎట్లు అంటున్న..

మర్చిపోయి మజ్జిగల సల్లబోస్తె ఏమైతది
ఏం గాదు..

ఇది సుత గంతే..

అదెట్లు..

ఎల్లోమున్నది సిన్న దొర కుర్రైక్కడు కాయమైతే
కానీయుర్రి ఇండ్ల ఆచ్చెర్య పోయేడిదేమున్నది అది
లాంచనమే గానే ఎన్ని మాట్లో సిన్న దొర పెద్ద దొర పనులన్ని
సక్కబెడ్డనే ఉన్నడు సమర్థత నిరూపిచ్చుకుంటనే ఉన్నడని
అంటలేరా గా పారిటీ ఓళ్ళు.. అయినా మొన్ననే అంటివిగా
నువ్వు..

ఏమని..

రిటైర్మెంట్ ఏజ్ పెంచిండు దొర అని.. అప్పుడే
దిగుతడంటావు..

పెంచుతనని అన్నడుగానీ జీవో ఎల్లినాది.. ఓ గిట్లు
ఎన్నలే.. నేతి బీరకాయ దెచ్చి నెయ్యెల్లదేమో అని
ఎతికిండంట ఎనకటికొకడు..

ఆ కతబోనీ గానీ ఇంగే మున్నయే మార్పులు..

సాగు సట్టలు అమలు నిర్ణయం ఏణ్వర్డం ఆపేతమని
అన్నదిగ కేంద్రం..

పూర్తిగ మాపుజేత్తమని అనలేదుగా.. ఆళ్ళ మాటలకు

ఏమారొద్దన్నే.. ఇండ్ల ఏహో
ఇకమతున్నట్టనిస్తాంది.. ఇగ ఇగియ్యేనా మార్పులు.. నేను
బోతన్న పొలం దిక్కుబోవాలె
ఆగాగు ఇంగోటున్నది..

ఏందో..

అమ్రికాలో ఉంపు గాలి ఆగింది ఆయనె గోడ ఆగింది..
అదెం గోడనే ఆయింటి పారీగోడా..

అట్టనే అనుకున్నడు అమ్రిక ఆయనె సొంత జాగీరని..
మెక్కికోళ్ళను రానీయకుండ సరద్దుల గోడ సురూ జేశిండు...
ఆ అవునవును పేపర్ల సదివినా..

ఆ.. బైడెన్ సారు కుర్రైక్కంగనే గా గోడ కట్టడు
ఆపేయించిండు...

అన్నా ఇంగో మార్పున్నదే..

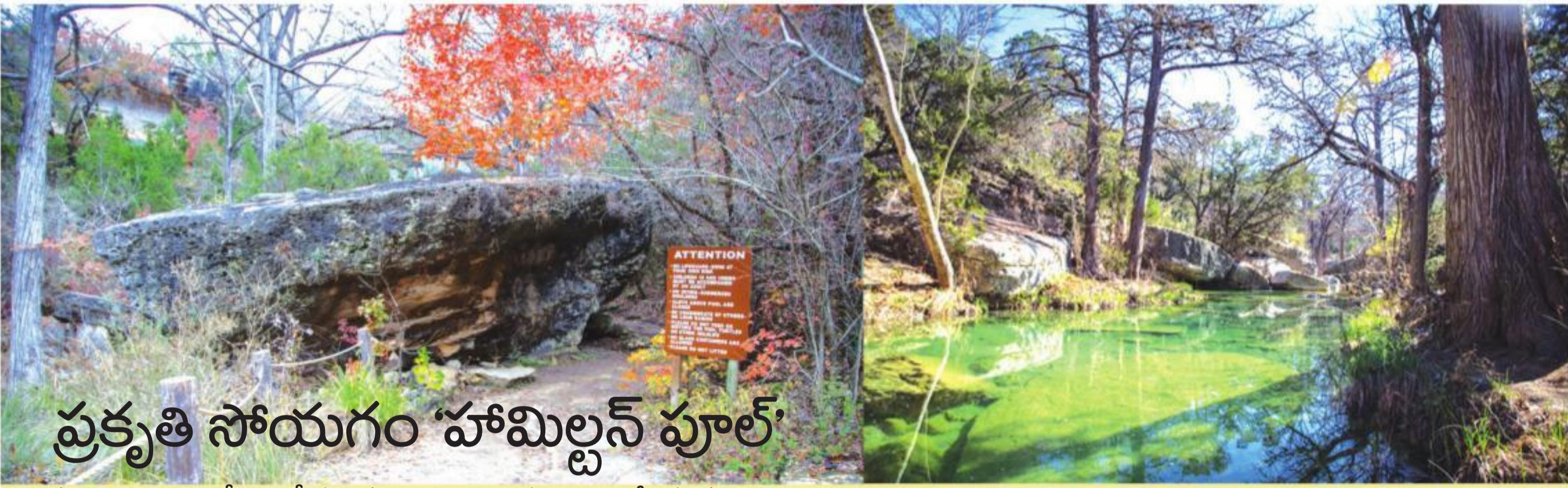
ఏందివా గది

వాట్సాప్ పాలనీ గూడా మారతన్నదంట.. అది గూడ
మార్పు గాదు ఏ మార్పే అని
జనం పికర్ బడ్డన్నరు..

- కంచర్ల శ్రీనివాస్

9346611455

ప్రకృతి సోయగం హామిల్టన్ పూల్

పచ్చని చెట్లు.. పారే సెలయేరు.. ప్రశాంత వాతావరణం.. ఇవస్తీ కలగలిపిన ప్రకృతి సోయగం ఉంటే ఆ అనుభూతిని ఆస్వాదించడానికి ఎవరైనా ముందుంటారు. ఇలాంటి కోవలోదే అమెరికాలోని టెక్సాస్‌లో ఆస్ట్రోన్ కు దగ్గరలో ఉన్న హామిల్టన్ పూల్. ఇదొక సహజ ఈత కొలను. నేల సంవత్సరాల క్రితం భూగర్బ నది గోపురం కూలిపోవడం వల్ల ఇది ఏర్పడింది. 1960 నుంచి ఈ కొలను వద్దకు వేసి విడిబిగా, వారాంతపు విడిబిగా పర్యాటకులను అనుమతిస్తున్నారు. మొత్తం 232 ఎకరాలలో అంటే 0.94 చదరపు కిలోమీటర్లలో విస్తరించి ఉంది. ఇందులో జాడే గ్రీన్ పూల్ ఉంటుంది. భీసిలో 50 అడుగుల (15 మీ) జలపాతం ప్రవహిస్తుంది, నీటి ఉ ష్టోర్ట 50 డిగ్రీల థారెన్సీట్ ఉంటుంది. ఈ కొలను చుట్టూ సున్నపురాయితో ఏర్పడిన పెద్ద స్లైభ్లు ఉన్నాయి. పై కప్ప నుంచి నీటి ధార పడుతూ ఉంటుంది. ఇది సహజ కొలను కావడంతో నీటి నాట్యతను ఎప్పటికపడు పర్యవేక్షిస్తుంటారు. అందువల్ల ఎప్పడంటే అప్పడు ఈత కొట్టడానికి వీలుండదు. ఉదయం 9 గంటల నుంచి మధ్యాహ్నం 12:30 గంటల వరకు, మధ్యాహ్నం 2 గంటల నుంచి సాయంత్రం 5:30 గంటల వరకు అనుమతి ఉంటుంది. అంతేకాదు ఈ ప్రాంతాన్ని సందర్శించాలంటే తప్పనిసరి ఆన్స్లైన్లో బుక్ చేసుకోవాల్సిందే...

